

SADRŽAJ

1. KRIMINOLOŠKA FENOMENOLOGIJA
2. DELIKTI NASILJA
3. FENOMENOLOŠKE POSEBNOSTI
 1. MALOLJETNIČKE DELINKVENCije
 2. DELINKVENCije ŽENA
 3. DELINKVENCije KRIMINALNOG POVRATA

KRIMINOLOŠKA FENOMENOLOGIJA

odgovara na 3 pitanja:

1. **DA LI** se kažnjiva ponašanja zbivaju u realnosti?
2. **KOJA** se kažnjiva ponašanja zbivaju?
3. **KAKO** se ta kažnjiva ponašanja ostvaruju?

KRIMINOLOŠKA ETIOLOGIJA

odgovara na pitanje:

ZAŠTO se kažnjiva ponašanja ostvaruju?

KRIMINOLOŠKA FENOMENOLOGIJA

KAŽNJIVIH PONAŠANJA

* delikti nasilja

- ubojstvo
- seksualni delikti
- nasilje među intimnim partnerima
- nasilje prema djeci
- razbojništvo
- terorizam
- zločini iz mržnje
- ostali izabrani delikti nasilja

* imovinski kriminal

* zlouporaba opojnih droga

* organizirani kriminal, korupcija i pranje novca

* cyber-kriminal

SKUPINA DELINKVENATA

* maloljetnička delinkvencija

* delinkvencija osoba s duševnim smetnjama

* delinkvencija žena

* delinkvencija starijih osoba

* delinkvencija osuđenih osoba (povrat)

SKUPINA ŽRTAVA

* prema dobi, spolu, odnosu s počiniteljem itd.

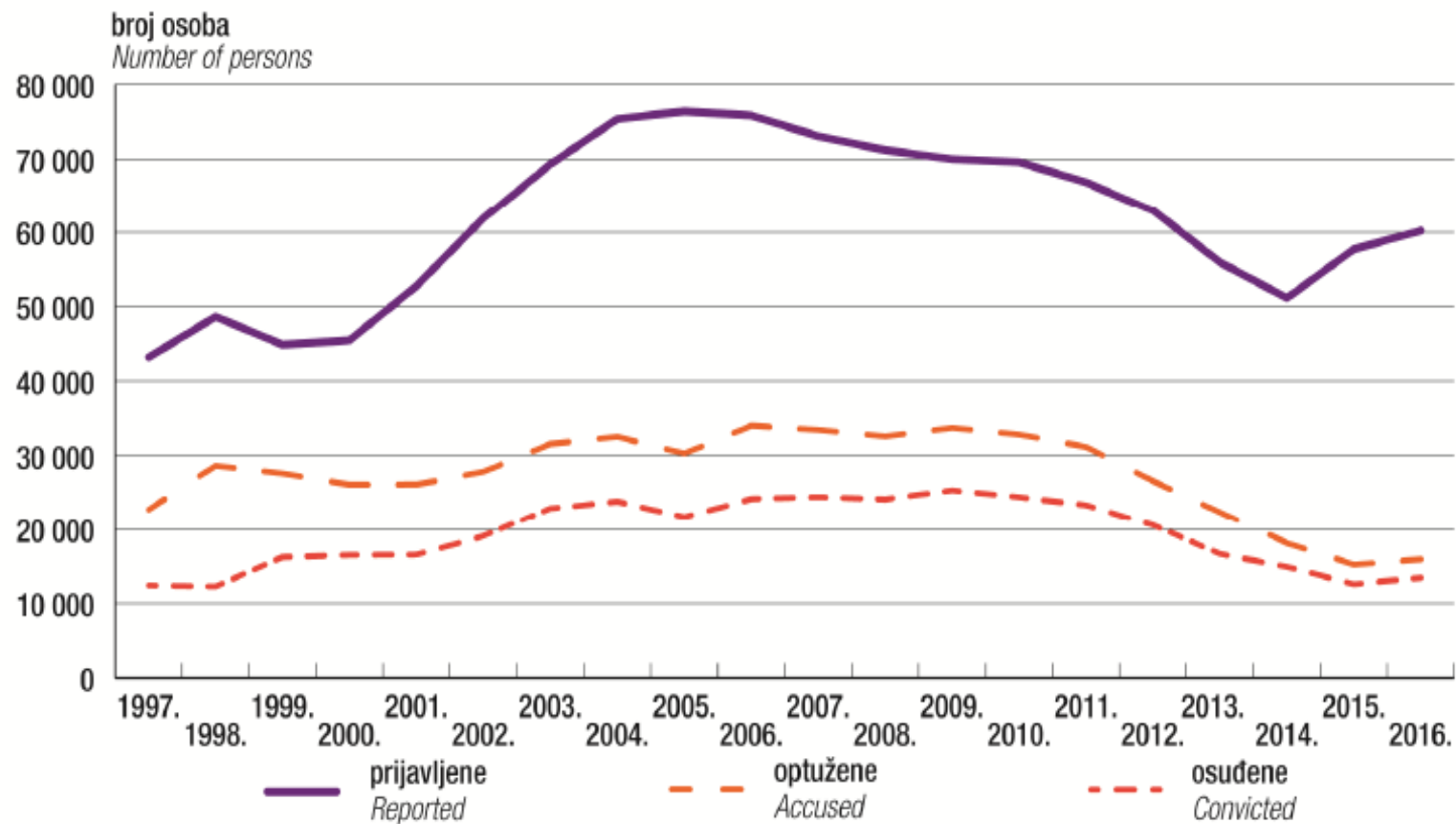
* prema profesiji

* prema socijalnom statusu

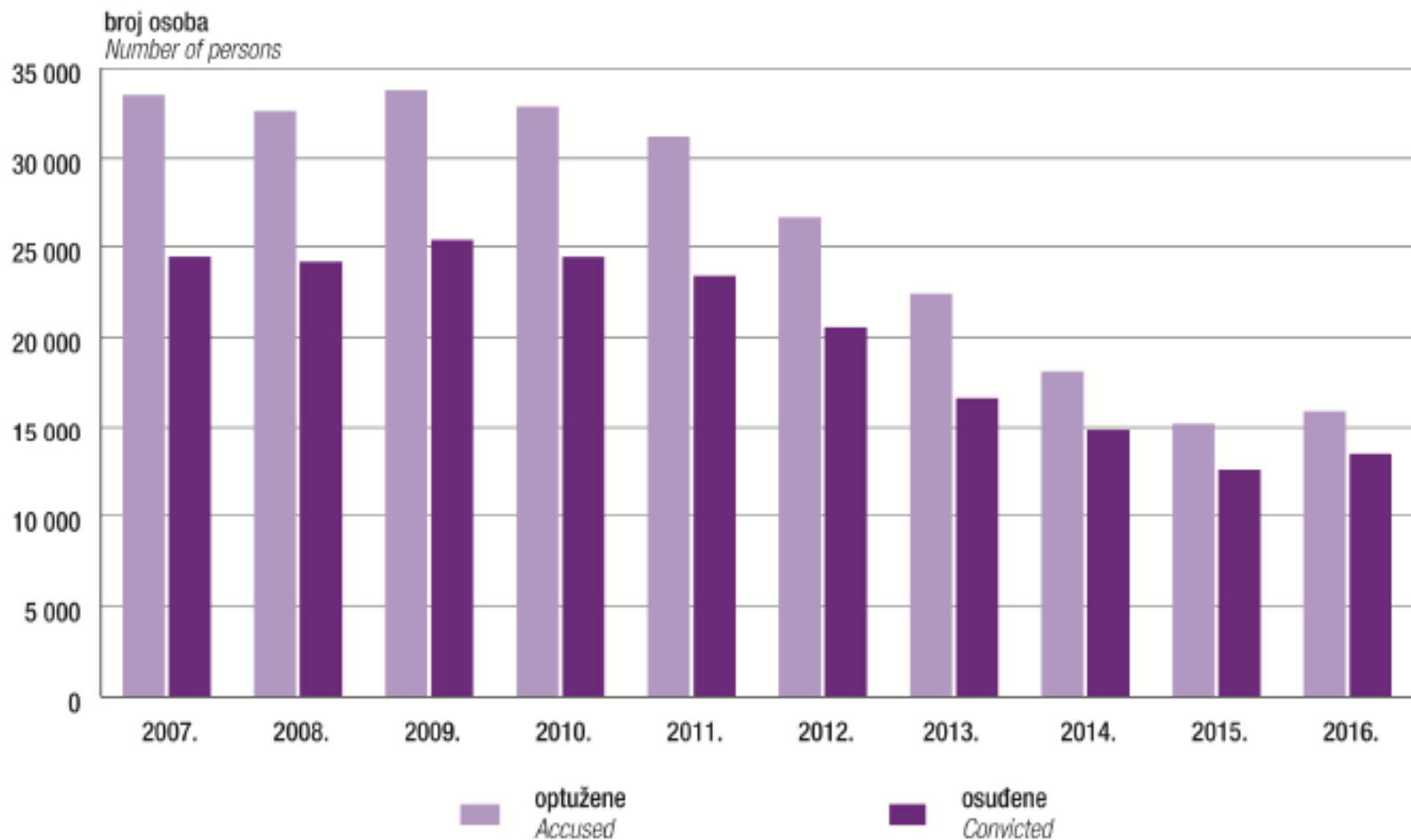
* prema rasnoj pripadnosti

* prema načinu života

G-1.1. PRIJAVLJENE, OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE OD 1997. DO 2016.
REPORTED, ACCUSED AND CONVICTED ADULT PERSONS, 1997 – 2016

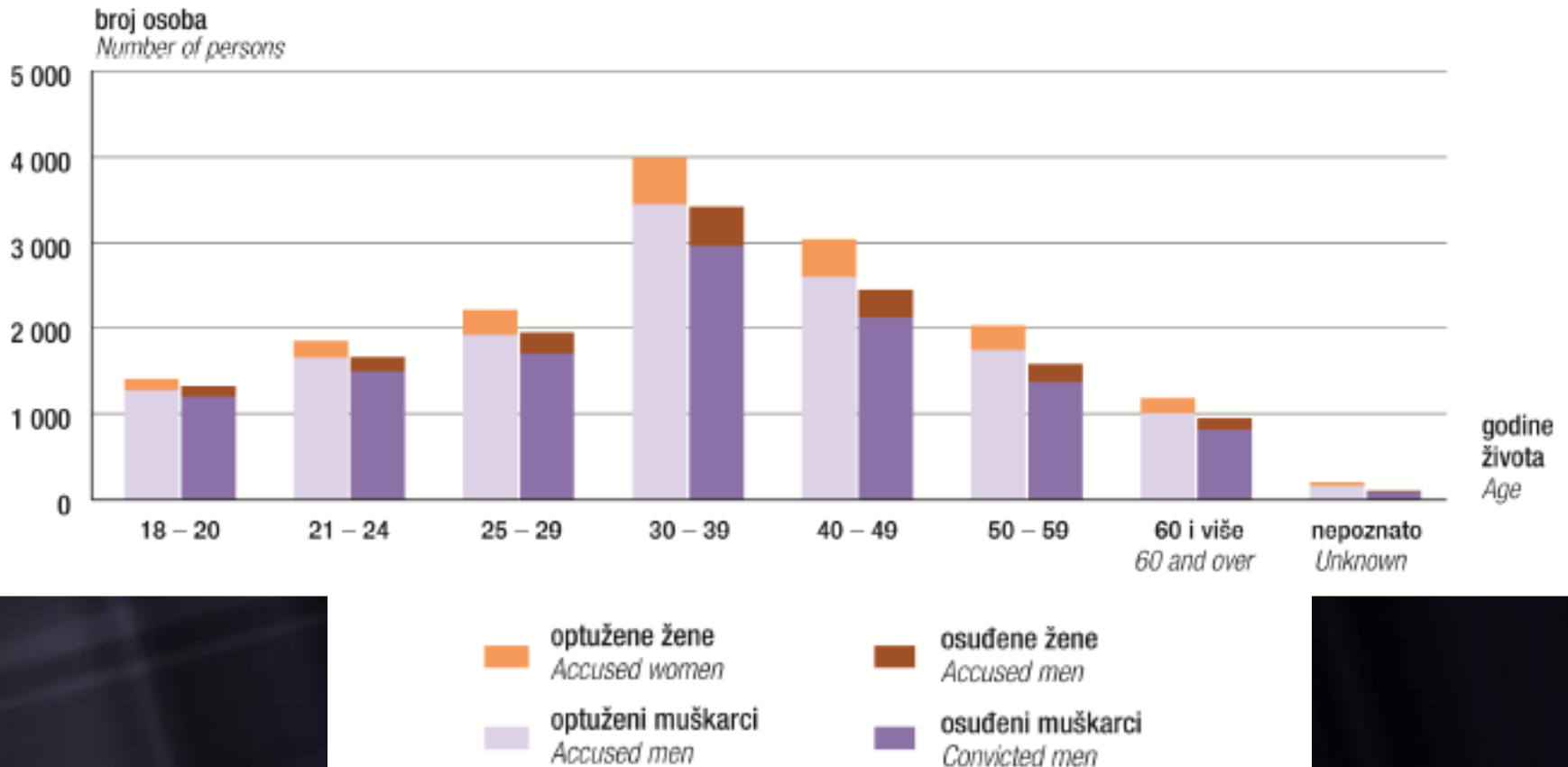

G-1.2. OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE OD 2007. DO 2016.
ACCUSED AND CONVICTED ADULT PERSONS, 2007 – 2016

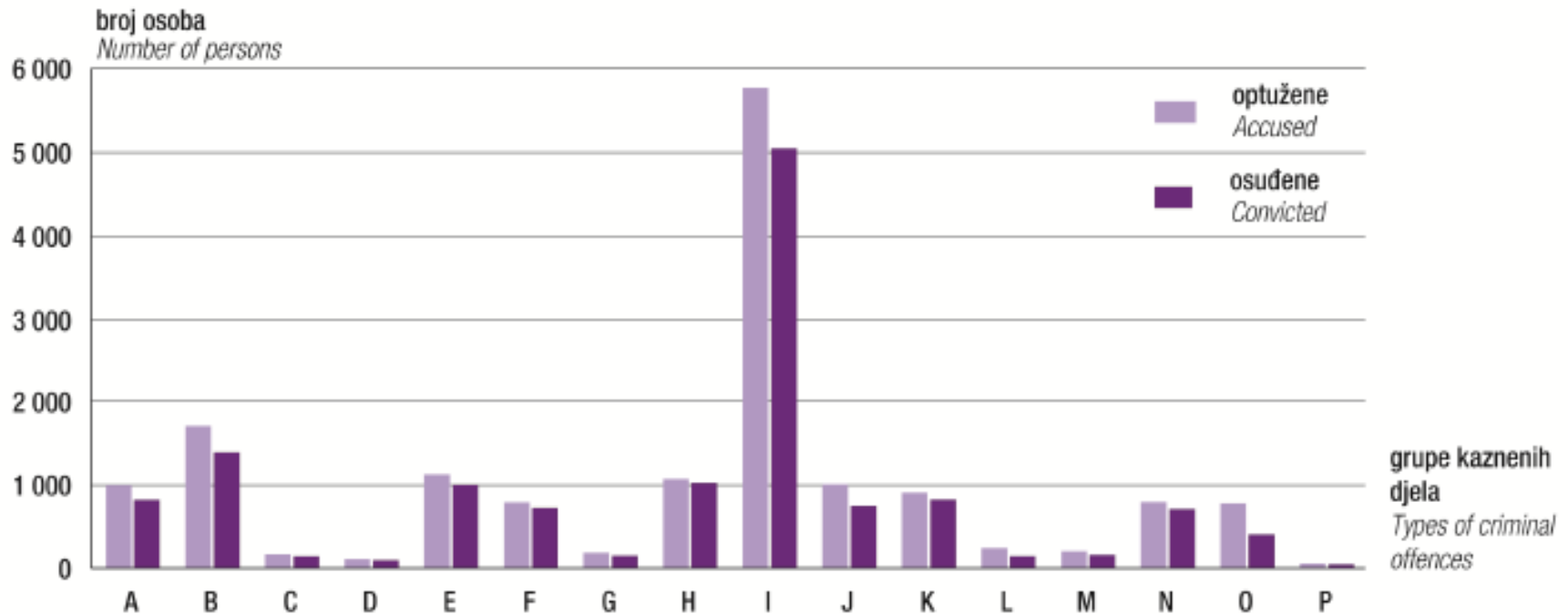
dob i spol počinitelja

G-3.2. OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PREMA GODINAMA ŽIVOTA I SPOLU U 2016.
ACCUSED AND CONVICTED ADULT PERSONS, BY AGE AND SEX, 2016

struktura kriminala u RH

G-3.1. OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE PREMA GRUPAMA KAZNENIH DJELA U 2016.
ACCUSED AND CONVICTED ADULT PERSONS, BY TYPES OF CRIMINAL OFFENCES, 2016

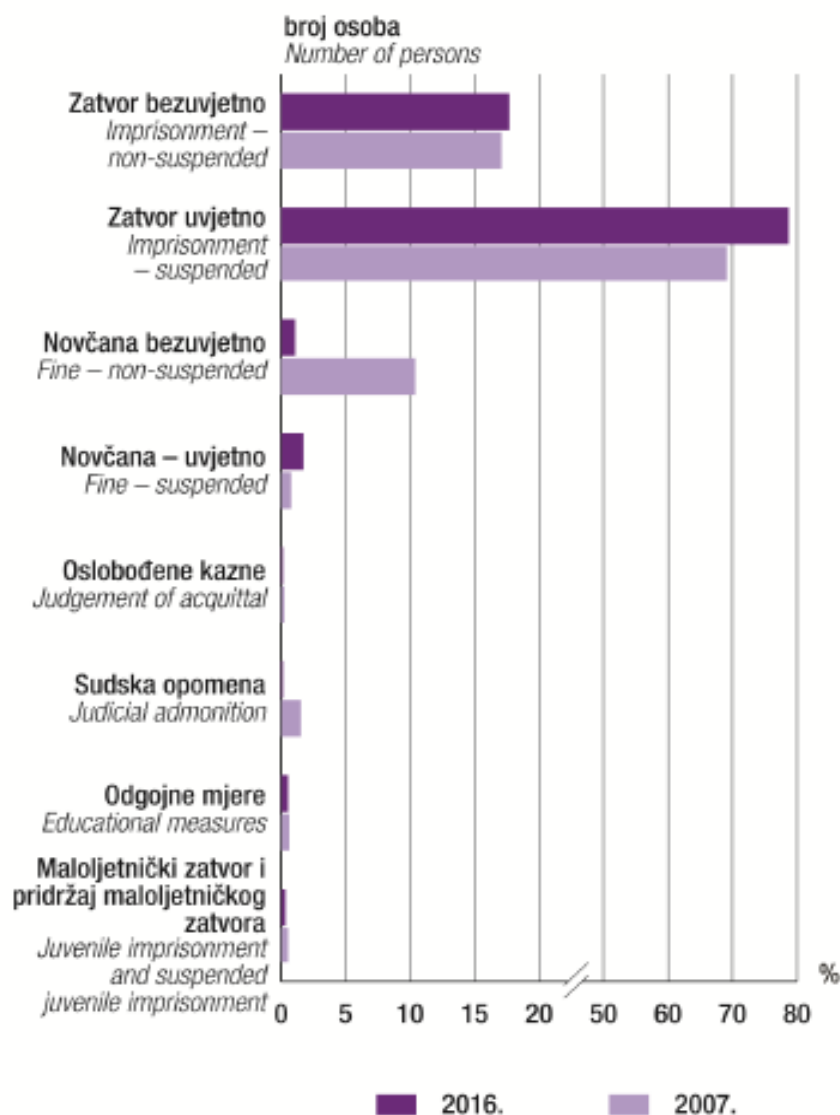
Grupe kaznenih djela:

- A Protiv života i tijela
- B Protiv osobne slobode
- C Protiv spolne slobode
- D Protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta
- E Protiv braka, obitelji i djece
- F Protiv zdravlja ljudi
- G Protiv opće sigurnosti

- H Protiv sigurnosti prometa
- I Protiv imovine
- J Protiv gospodarstva
- K Protiv krivotvorenja
- L Protiv službene dužnosti
- M Protiv pravosuđa
- N Protiv javnog reda
- O Ostala kaznena djela
- P Sporedno kazneno zakonodavstvo (izvan KZ-a)

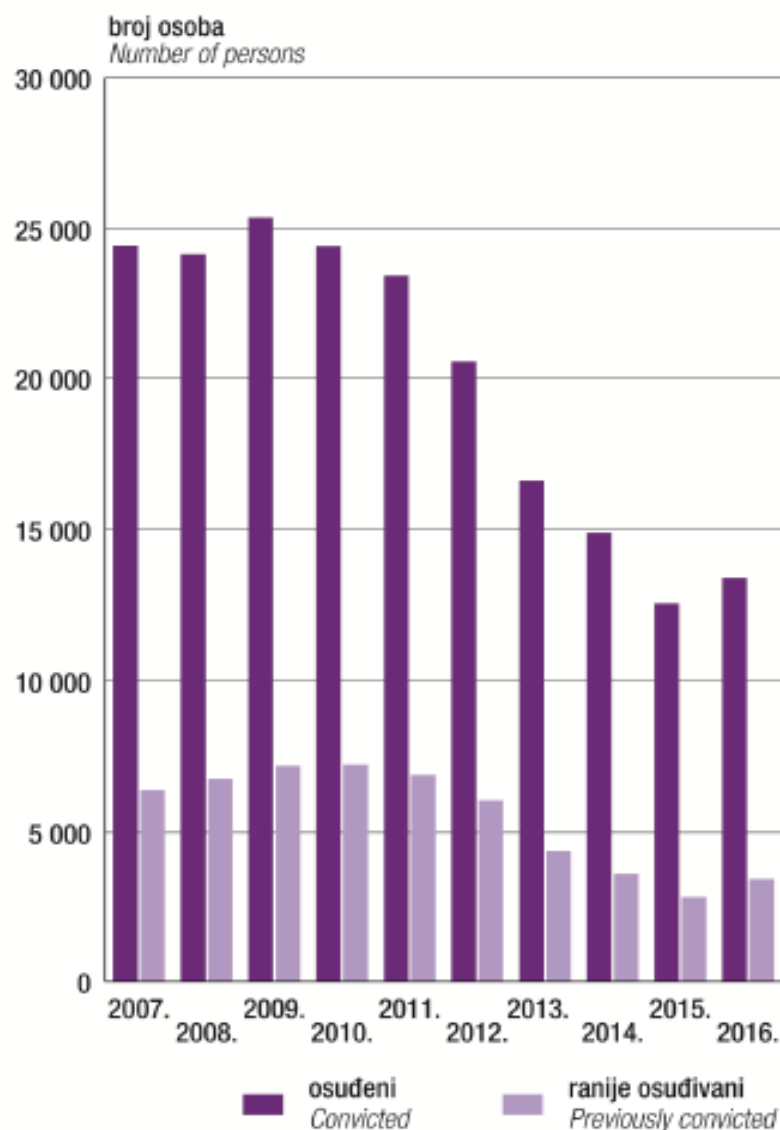
G-1.4. STRUKTURA OSUĐENIH PUNOLJETNIH OSOBA PREMA IZREČENIM KAZNAMA I DRUGIM MJERAMA U 2007. I 2016.

STRUCTURE OF CONVICTED ADULT PERSONS, BY PRONOUNCED PENALTIES AND OTHER MEASURES, 2007 AND 2016

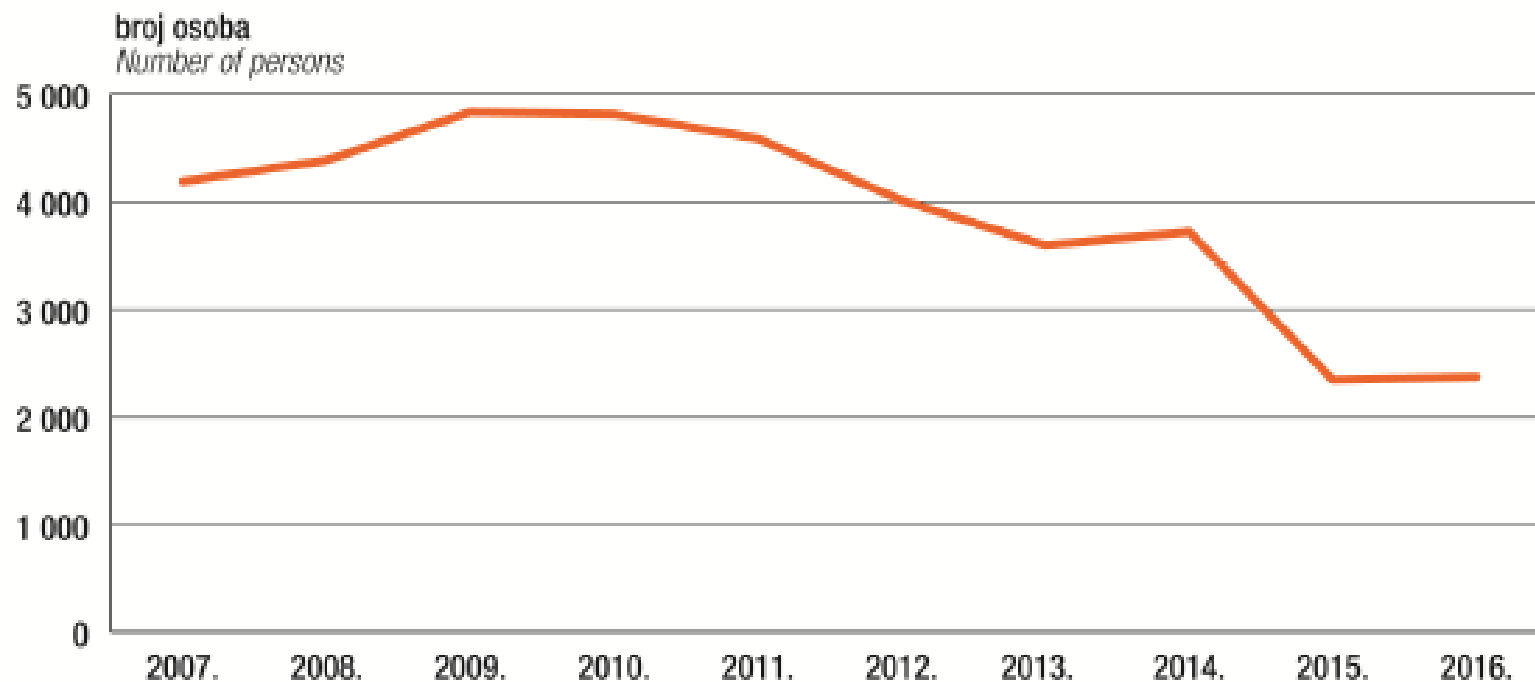

G-1.5. RANIJE OSUDE OD 2007. DO 2016.

PREVIOUS CONVICTIONS, 2007 – 2016

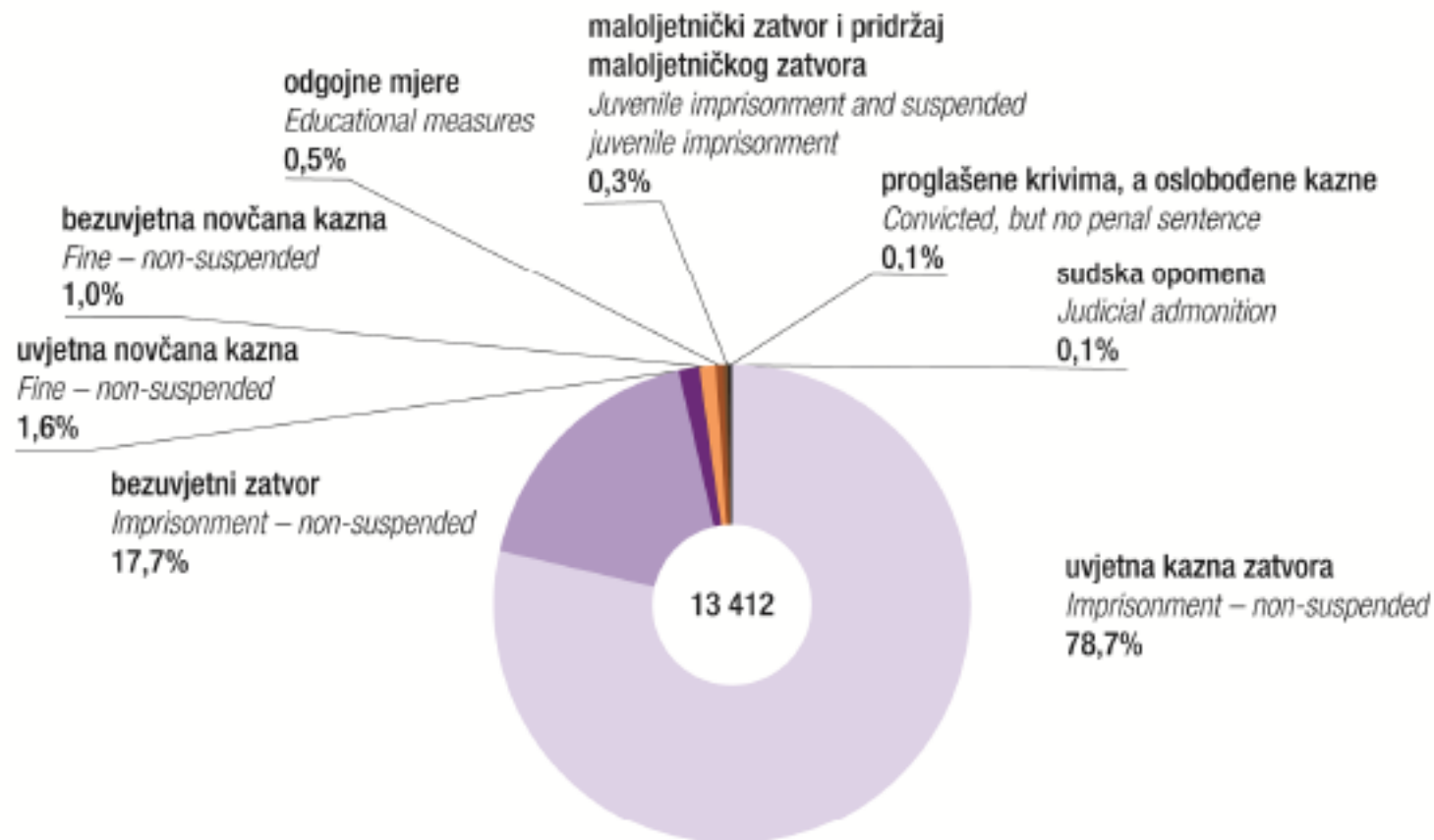

G-1.6. BEZUVJETNA KAZNA ZATVORA OD 2007. DO 2016.
NON-SUSPENDED IMPRISONMENT, 2007 – 2016

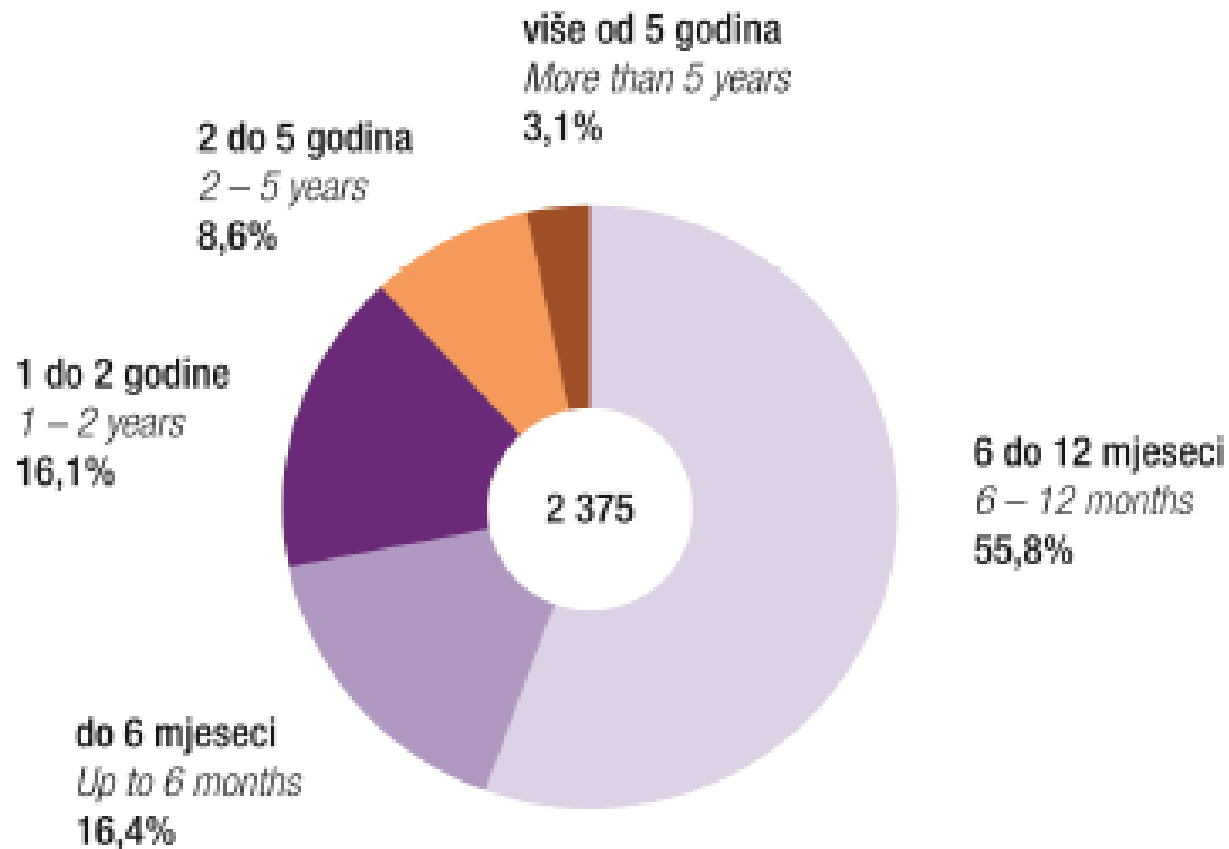

G-4.1. OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE U 2016.
CONVICTED ADULT PERSONS, 2016

prema izrečenim kaznama i drugim mjerama
By pronounced penalties and other measures

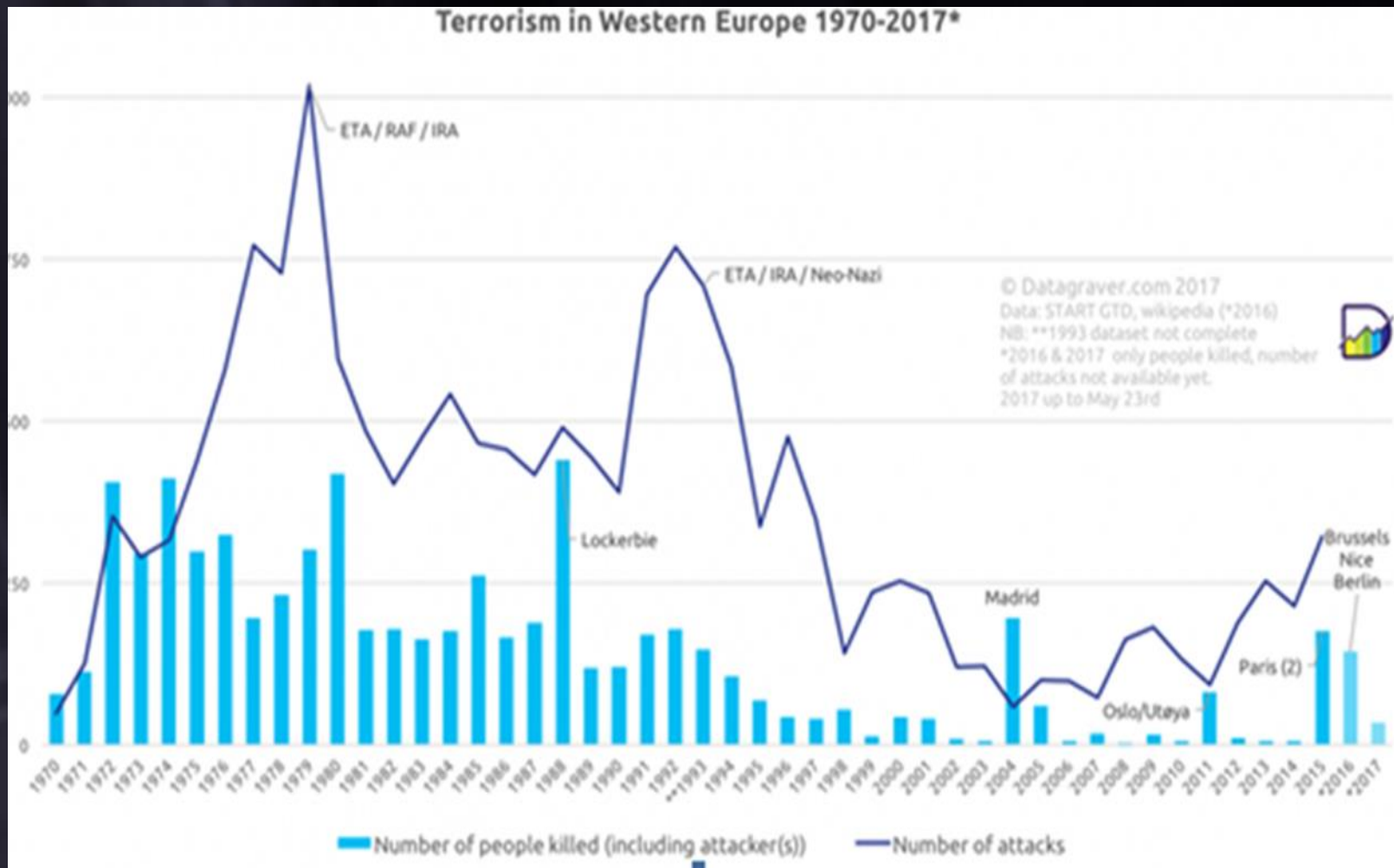
prema visini kazne bezuvjetnog zatvora
By duration of non-suspended imprisonment

DELIKTI NASILJA

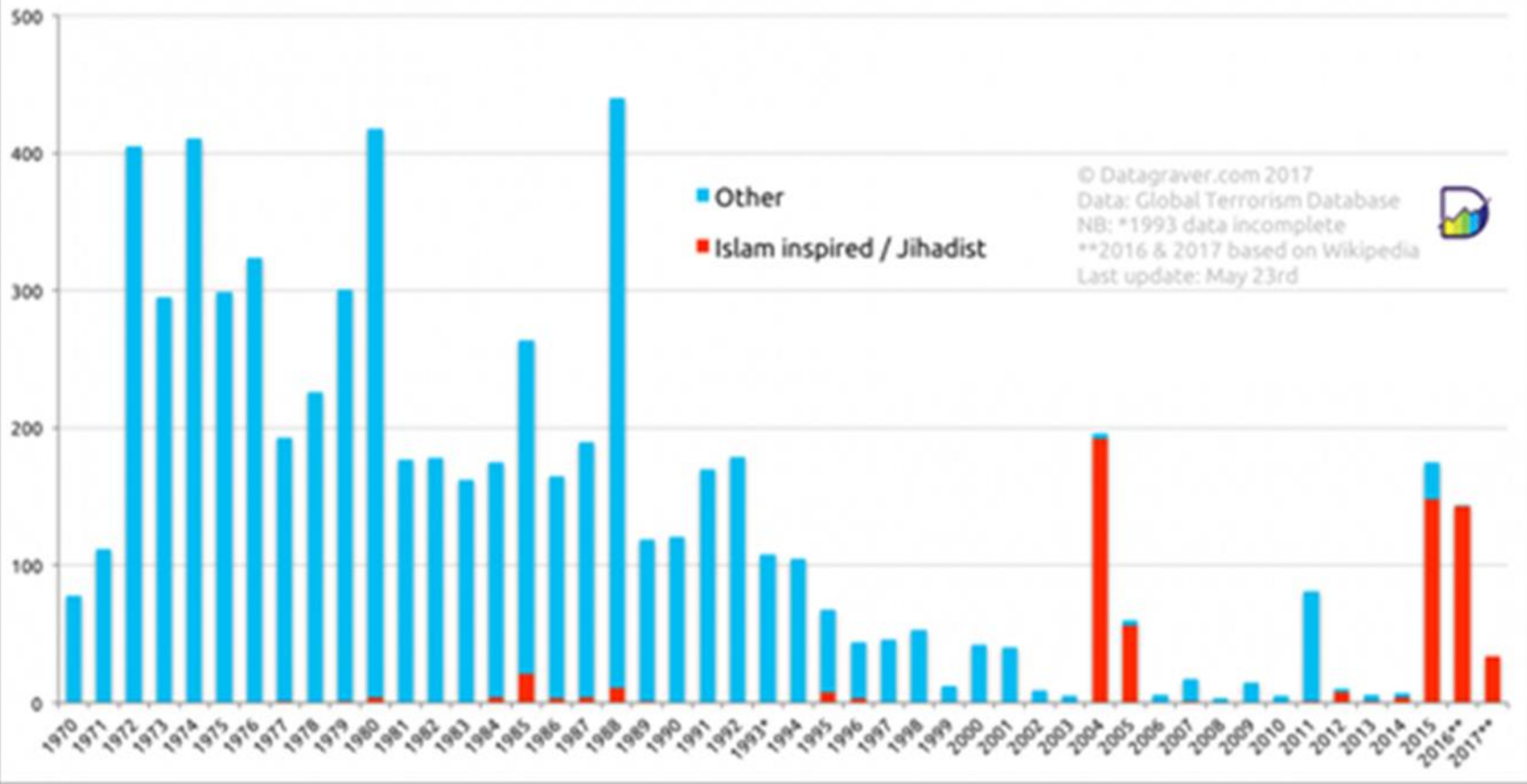
- POJAM I DIMENZIJE NASILJA
- Što je nasilje?
- Neki pojavni oblici nasilja:
 - Aktualno i potencijalno nasilje
 - Instrumentalno i neinstrumentalno
 - Motivirano (izazvano) i nemotivirano (neizazvano)
- Fizičko i verbalno nasilje
- ETIOLOŠKI vs. FENOMENOLOŠKI PRISTUP PROUČAVANJU NASILJA
- KLASIFIKACIJA NASILNIH DELIKATA

Terorizam

Terorizam

People killed by terrorist attacks in Western Europe 1970-2017*

Percepcija sigurnosti

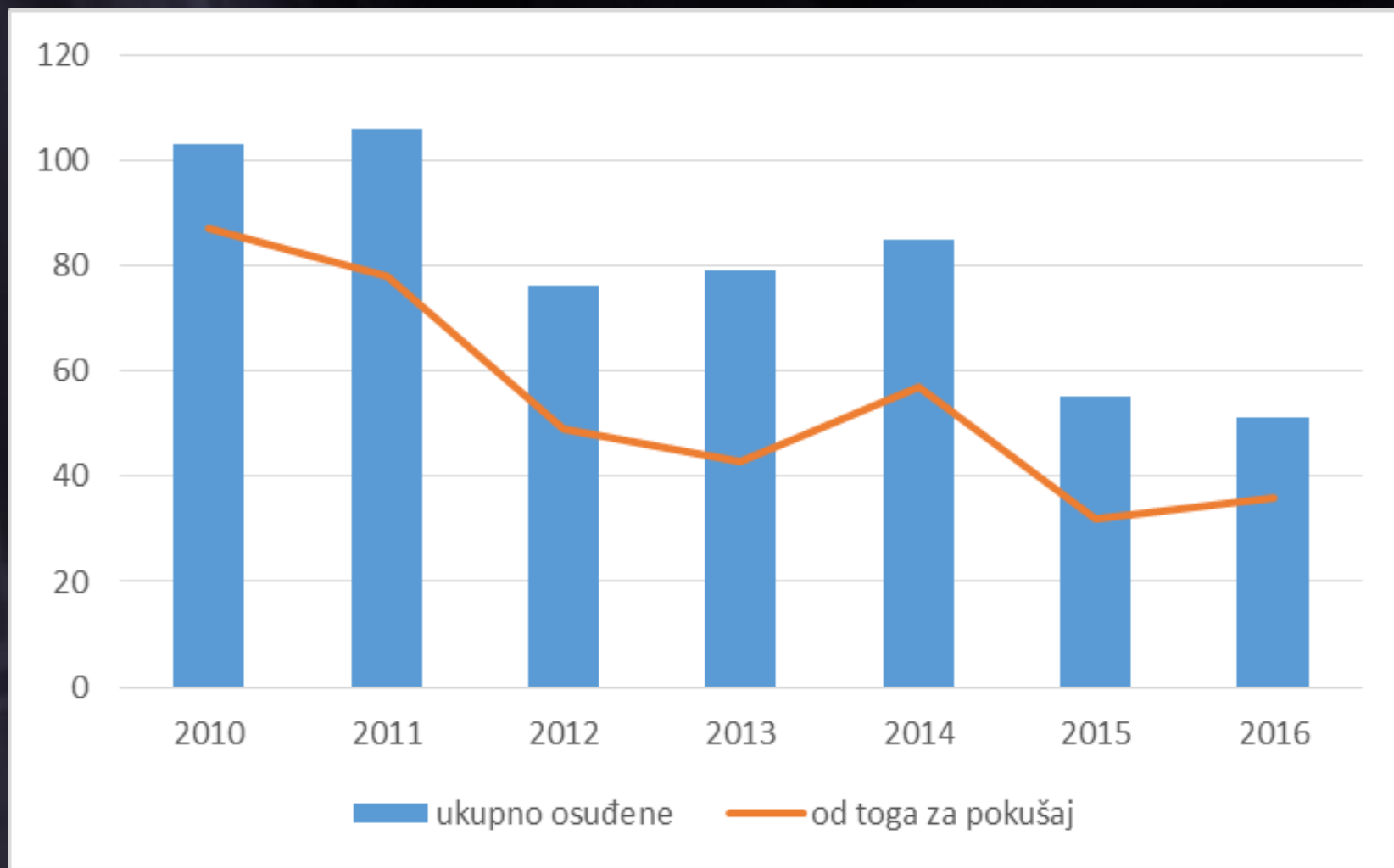
Percepcija sigurnosti	Percepcija	Broj	Žene	Muškarci	%	%
Koliko sigurno se osjećate/biste se osjećali da ste sami noću u Vašem susjedstvu?	vrlo sigurno	287	28,2%	71,8%	24.5	78.6
	prilično sigurno	634	53,9%	46,1%	54.1	
	prilično nesigurno	175	72,6%	27,4%	14.9	21.3
	vrlo nesigurno	75	76,0%	24,0%	6.4	
Koliko često sami noću pješačite po susjedstvu?	nikad	50	64,0%	36,0%	4.1	32.7
	rijetko	352	60,5%	39,5%	28.6	
	ponekad	463	53,8%	46,2%	37.6	67.3
	često	365	39,2%	60,8%	29.7	
Koliko često ste se u posljednjih 12 mjeseci osjećali nesigurno?	nikad	200	27,0%	73,0%	16.3	68.8
	rijetko	645	49,1%	50,9%	52.5	
	ponekad	326	68,4%	31,6%	26.5	31.2
	često	58	74,1%	25,9%	4.7	
Postoje li područja u Vašem mjestu/gradu gdje se ne biste osjećali sigurno da ste tamo sami noću?	da, postoje	1032	54,7%	45,3%	84.0	
	ne, ne postoje	197	36,0%	64,0%	16.0	

Djelo	Preferirana sankcija	Ukupno	EEC	GEO	CE	CAT	LAW	SW	Muškarci	Žene
Vožnja u alkoholiziranom stanju (Σ 1112)	ništa	16	50,0	6,3	12,5	12,5	18,8	0,0	25,0	75,0
	upozorenje	41	17,1	9,8	12,2	26,8	24,4	9,8	39,0	61,0
	naknada štete	22	31,8	18,2	13,6	18,2	13,6	4,5	18,2	81,8
	društveno koristan rad	190	21,6	11,1	14,7	19,5	17,9	14,7	55,8	44,2
	novčana kazna	253	13,0	12,3	18,2	9,5	28,1	18,2	54,2	45,8
	uvjetna zatvorska kazna	232	15,9	9,5	14,7	12,9	23,3	23,7	59,1	40,9
	kazna zatvora	318	26,4	11,0	11,3	14,8	23,9	12,6	44,7	55,3
Švercanje u javnom prijevozu (Σ 1188)	ništa	292	25,7	11,6	15,8	11,0	22,9	12,7	45,2	54,8
	upozorenje	414	16,4	11,1	13,3	15,5	24,6	19,1	58,0	42,0
	naknada štete	209	19,1	10,5	17,7	13,9	20,6	17,7	56,5	43,5
	počinitelj-žrtva restoration	15	6,7	13,3	6,7	40,0	20,0	6,7	53,3	46,7
	društveno koristan rad	35	25,7	8,6	5,7	25,7	17,1	17,1	42,9	57,1
	novčana kazna	200	24,5	9,0	12,0	18,0	24,0	12,5	47,0	53,0
	uvjetna zatvorska kazna	6	16,7	33,3	0,0	33,3	16,7	0,0	33,3	66,7
kazna zatvora	17	29,4	11,8	41,2	0,0	11,8	5,9	11,8	88,2	
Konzumacija marihuane (Σ 1186)	ništa	349	26,9	12,0	18,9	6,9	20,1	14,6	45,0	55,0
	upozorenje	245	17,6	11,8	15,5	13,1	24,9	17,1	62,9	37,1
	naknada štete	10	50,0	30,0	10,0	0,0	10,0	0,0	40,0	60,0
	počinitelj-žrtva restoration	10	40,0	0,0	10,0	20,0	0,0	30,0	50,0	50,0
	društveno koristan rad	226	15,0	10,2	11,1	20,8	21,7	20,8	55,8	43,8
	novčana kazna	130	20,0	10,0	15,4	15,4	29,2	10,0	46,2	53,8
	uvjetna zatvorska kazna	133	15,8	9,0	9,8	18,0	28,6	18,8	57,9	42,1
kazna zatvora	83	22,9	9,6	10,8	28,9	19,3	8,4	39,8	60,2	
Provala (Σ 1173)	ništa	9	55,6	22,2	22,2	0,0	0,0	0,0	22,2	77,8
	upozorenje	7	0,0	14,3	0,0	85,7	0,0	0,0	57,1	42,9
	naknada štete	26	15,4	7,7	23,1	26,9	7,7	19,2	65,4	34,6
	počinitelj-žrtva restoration	25	44,0	0,0	4,0	4,0	16,0	32,0	56,0	44,0
	društveno koristan rad	49	14,3	6,1	16,3	32,7	10,2	20,4	51,0	49,0

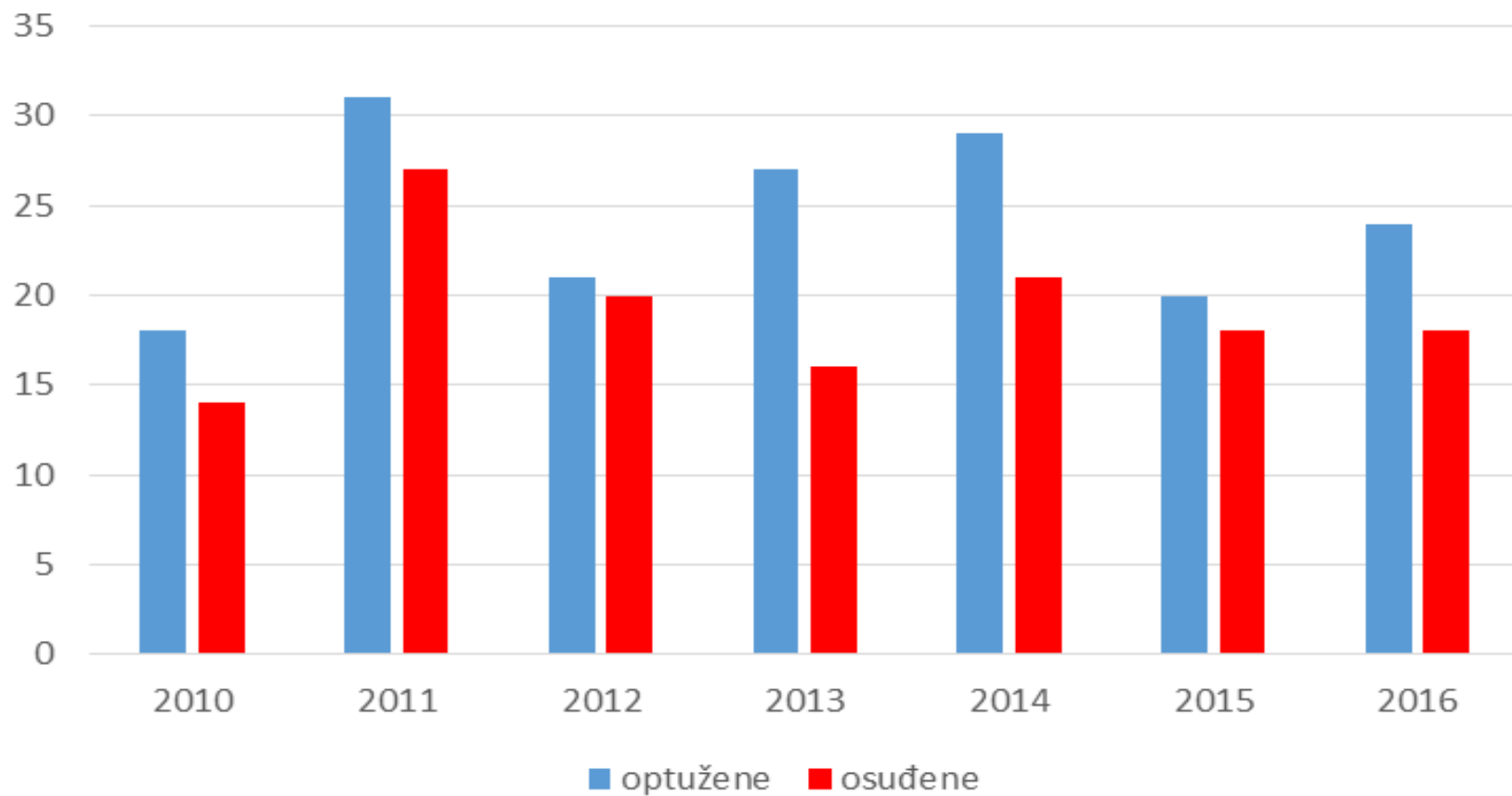
FENOMENOLOGIJA UBOJSTVA

- prevladava pokušaj (vidi tabl. na str. 48)
- uglavnom se radi o poznatim počiniteljima
- prema spolu počinitelja: 93% mušk.
- prema prijašnjoj osuđivanosti: 82% primarni delinkventi
- serijska ubojstva
- masovna ubojstva
- pitanje za raspravu – eutanazija?

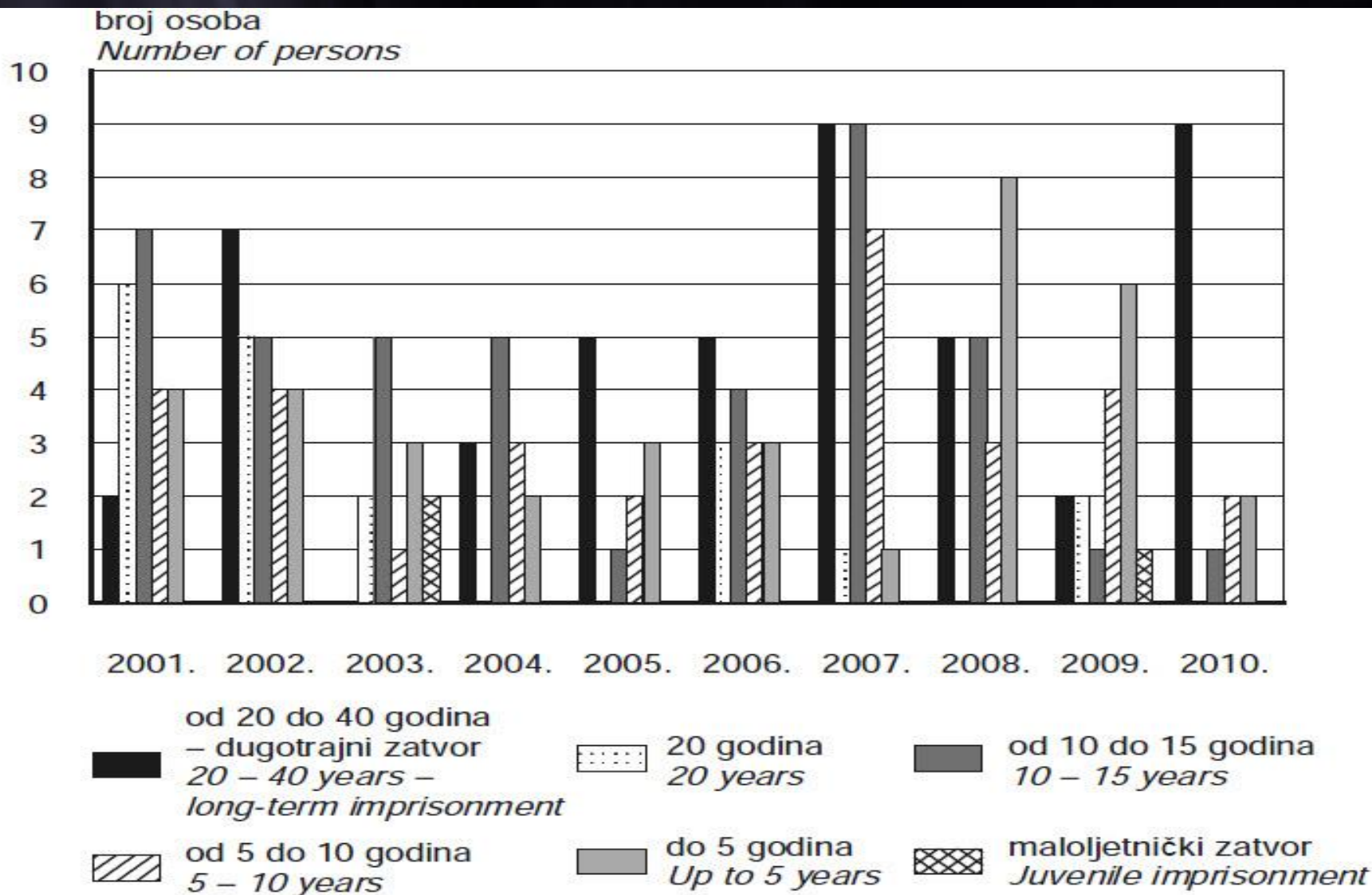
osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo ubojstva

optužene i osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo teškog ubojstva

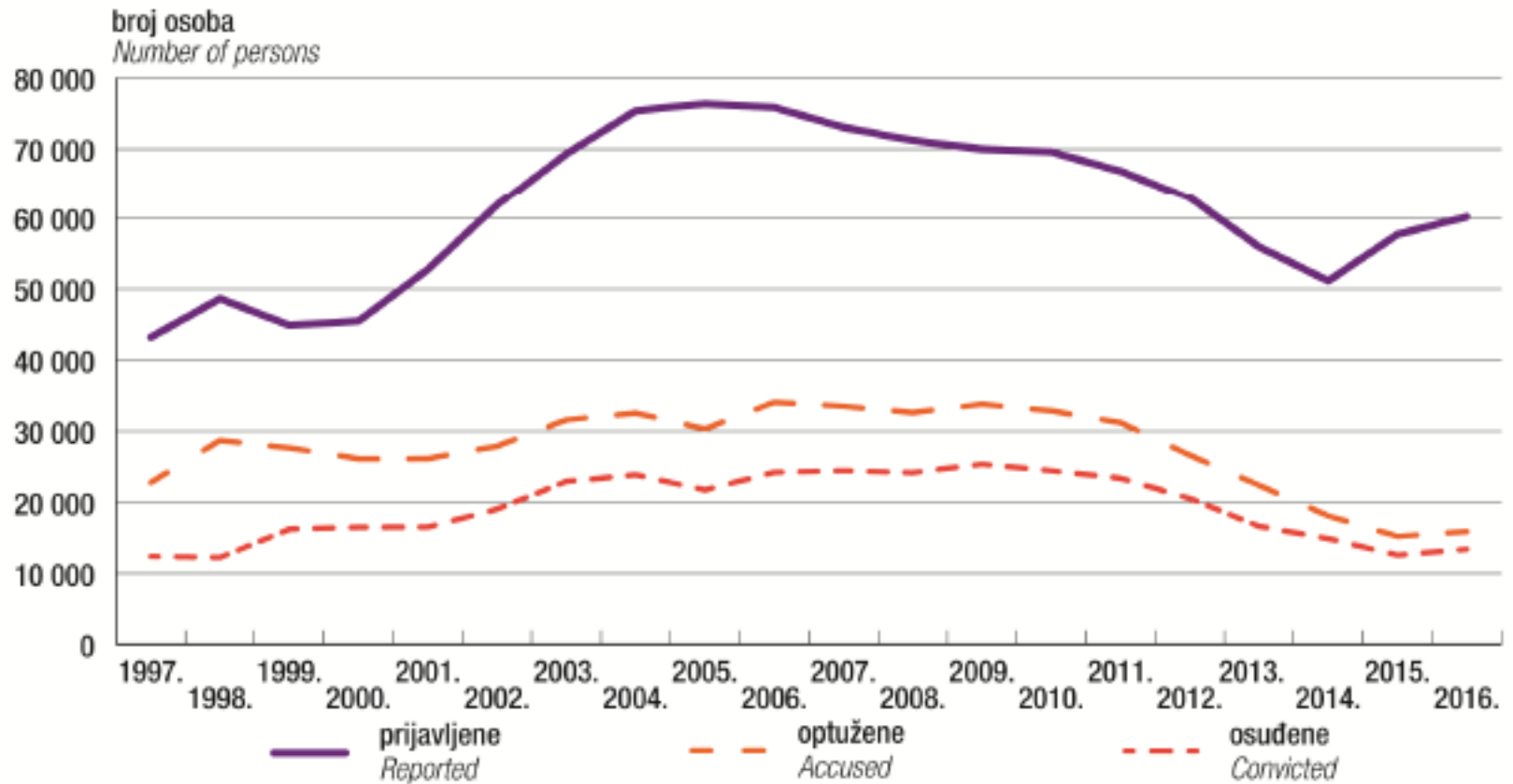

sankcije za kazneno djelo teškog ubojstva

kretanje kriminala u RH

G-1.1. PRIJAVLJENE, OPTUŽENE I OSUĐENE PUNOLJETNE OSOBE OD 1997. DO 2016.
REPORTED, ACCUSED AND CONVICTED ADULT PERSONS, 1997 – 2016

SEKSUALNI DELIKTI

- STEREOTIPOVI
- VELIKA TAMNA BROJKA
- SEKUNDARNA VIKTIMIZACIJA

SEKSUALNI DELIKTI

- izdvojena tema: dječja pornografija na internetu
- iz perspektive delinkvenata
 - anonimnost
 - dostupnost
 - lakoća pristupa
- iz perspektive žrtava
 - nepostojanje svijesti o viktimizaciji
 - neprijavljivanje
- iz perspektive istražitelja i progona
 - poteškoće u otkrivanju kaznenih djela
 - transnacionalni i međunarodni karakter
 - primjena kaznenopravnih propisa (mjesto počinjenja?)

NASILJE MEĐU INT. PARTNERIMA

- velika tamna brojka
- svijest u društvu
- tzv. domestic violence
- socio-ekonomski čimbenici
- razlozi za povlačenje iskaza žrtava
- alternative kratkotrajnim zatvorskim kaznama

FENOMENOLOŠKE POSEBNOSTI
ODREĐENIH SKUPINA
DELINKVENATA

MALOLJETNIČKA DELINKVENC IJA

- relativno novi pojam koji se u kriminologiji i kaznenom pravu pojavio u drugoj polovici XIX. stoljeća
- prevladalo shvaćanje da je funkcija kaznenog prava u postupanju prema maloljetnicima njihova zaštita
- 2 osnovna obilježja:
 - grupna (kolektivna) delinkvencija
 - prevalentnost egzogenih čimbenika u kriminogenezi (osobito socio-ekonomskih čimbenika)

MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA

- Većina mladih počini barem 1 ili više kaznenih djela i/ili prekršaja
- Lakša kazna djela ili prekršaje (16.g.)
- Većina kaznenih djela ne bude nikada prijavljena
- Većina mladih ljudi prestane činiti kaznena djela po prelasku u odraslu dob (Cambridge study, iznimke)

MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA

	Balkan klaster %	BiH %	Hrvatska %	Kosovo %	Makedonija %	Srbija %
Nezakonito skidanje sadržaja s interneta						
Grafiti						
Krađa iz dućana						
Vandalizam						
Sudjelovao u tučnjavi						
Krađa						
Nošenje oružja						
Neovlašteno trgovanje drogama						
Provala u auto						
Krađa bicikla						
Napad						
Krađa auta						
Iznuda						
Provala						

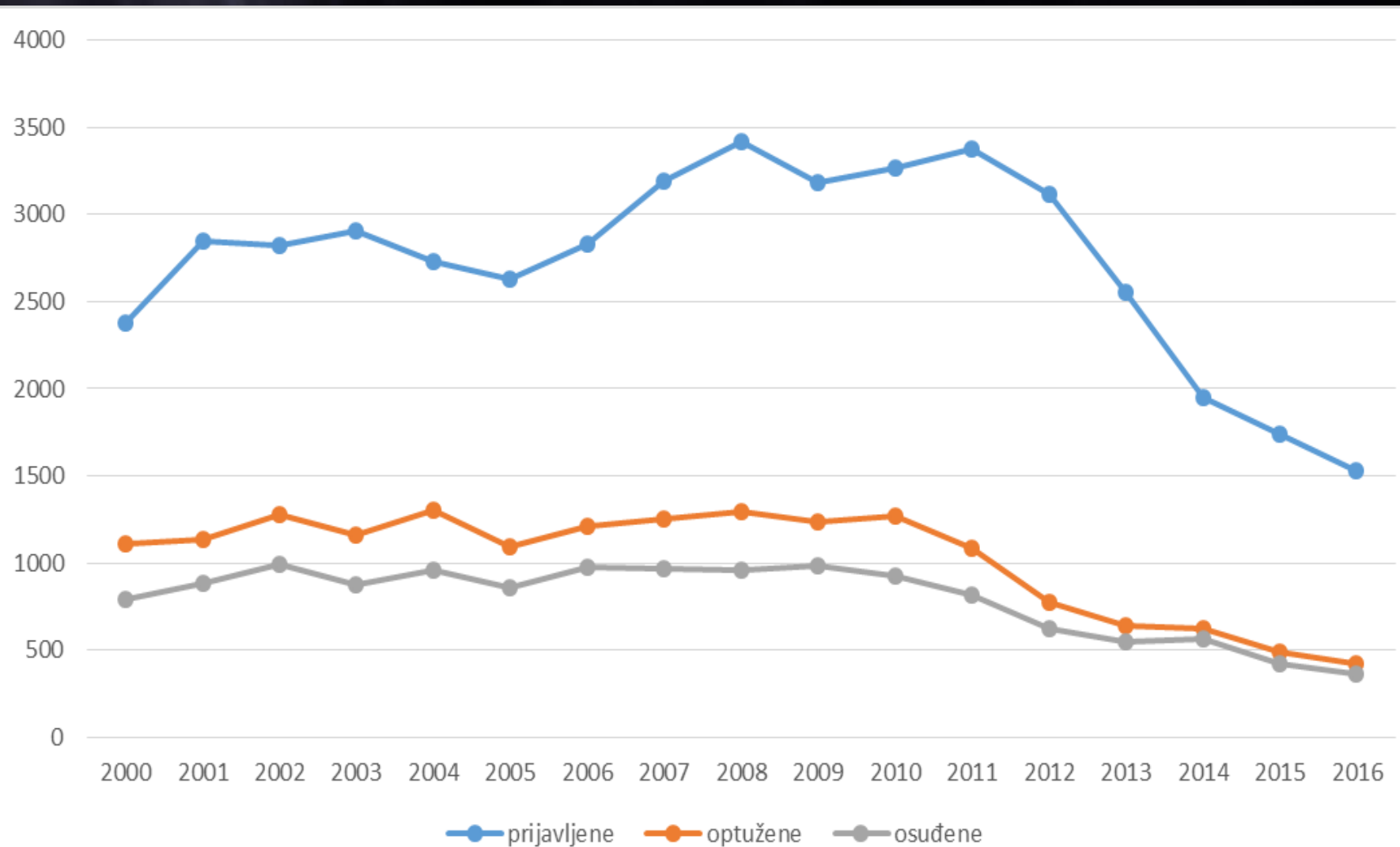
MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA

	Balkan klaster %	BiH %	Hrvatska %	Kosovo %	Makedonija %	Srbija %
Nezakonito skidanje sadržaja s interneta	32.1	19.2	59.6	8	18.7	57.6
Grafiti	18.6	16.5	16.7	7.7	17.8	35.5
Krađa iz dućana	9	4.3	10.9	1.3	7.7	25
Vandalizam	6.4	4.5	7.8	2.1	6.7	12.4
Sudjelovao u tučnjavi	8.1	6.3	6	4.9	12.9	13.4
Krađa	4.4	2.3	5.7	1	4.2	10.3
Nošenje oružja	5.4	3.6	4.1	3.7	6.5	11.4
Neovlašteno trgovanje drogama	2.3	1.3	3.4	0.7	2.2	4.6
Provala u auto	2.4	1.1	0.8	0.6	1.9	3.2
Krađa bicikla	2.1	1.1	1.7	0.5	1.7	6.8
Napad	2.3	1.8	1.5	1.4	2.9	4.6
Krađa auta	1.4	1.1	0.8	0.6	1.9	3.2
Iznuda	1.3	1.5	0.7	0.8	1.9	1.5
Provala	1	1.1	0.6	0.7	1.4	1.2

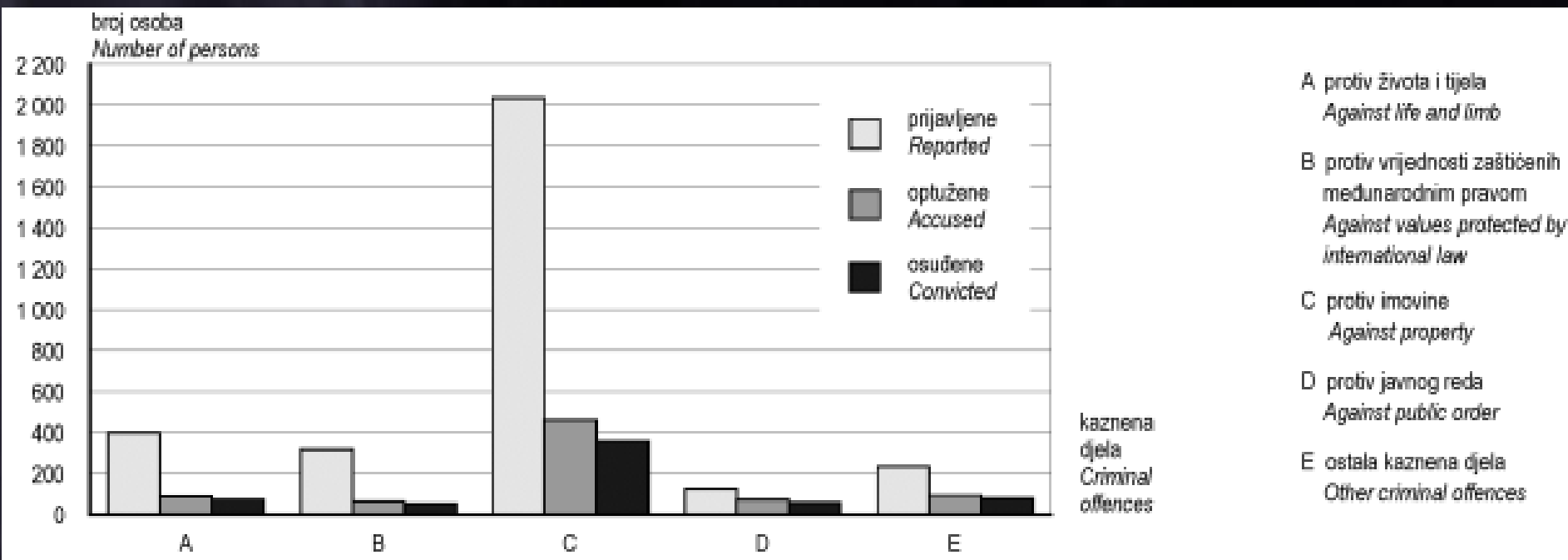
MALOLJETNIČKA DELINKVENCIJA

	BiH		Croatia		Kosovo		Macedonia		Serbia	
	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male
Illegal downloading	34,7	65,3	48,8	51,2	18,6	81,4	33,6	66,4	40,3	59,7
Graffiti	55,8	44,2	55,2	44,8	37,3	62,7	37,7	62,3	37,1	62,9
Shoplifting	45	55	42,9	57,1	35,7	64,3	35,4	64,6	41,3	58,7
Vandalism	33,6	66,5	31,6	68,4	17,4	82,6	33,7	66,3	21,8	78,2
Group fight	21,4	78,6	21	79	20,8	79,2	20,6	79,4	14	86
Theft	42,3	57,7	42,4	57,6	18,2	81,8	38,5	61,5	47,4	52,6
Carrying a weapon	25,5	74,5	13,9	86,1	35	65	16	84	15,1	84,9
Drug dealing	36,6	63,4	45,8	54,2	0	100	29,6	70,4	29,5	70,5
Car break	40	60	24,1	75,9	12,5	87,5	28,6	71,4	31,1	68,9
Bicycle theft	45,7	54,3	20,7	79,3	0	100	33,3	66,7	37,4	62,6
Assault	41,1	58,9	15,4	84,6	6,7	93,3	25	75	12,9	87,1
Car/motor theft	39,4	60,6	35,7	64,3	14,3	85,7	30,4	69,6	20,9	79,1
Extortion	36,2	63,8	15,4	84,6	0	100	26,1	73,9	20	80
Burglary	42,9	57,1	18,2	81,8	37,5	62,5	17,6	82,4	18,8	81,3

PRIJAVLJENE, OPTUŽENE I OSUĐENE MALOLJETNE OSOBE OD 2000. DO 2016.

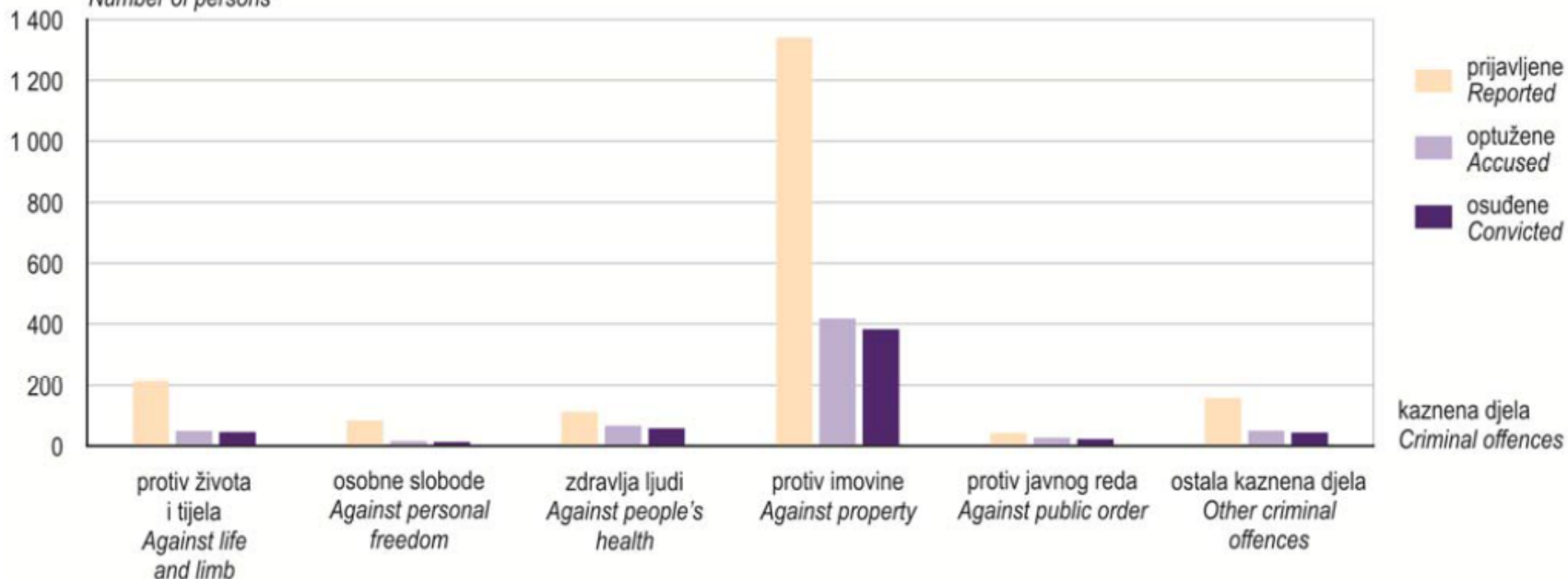
maloljetne osobe prema kaznenim djelima (prijava, optužbe i osude u 2012. god.)

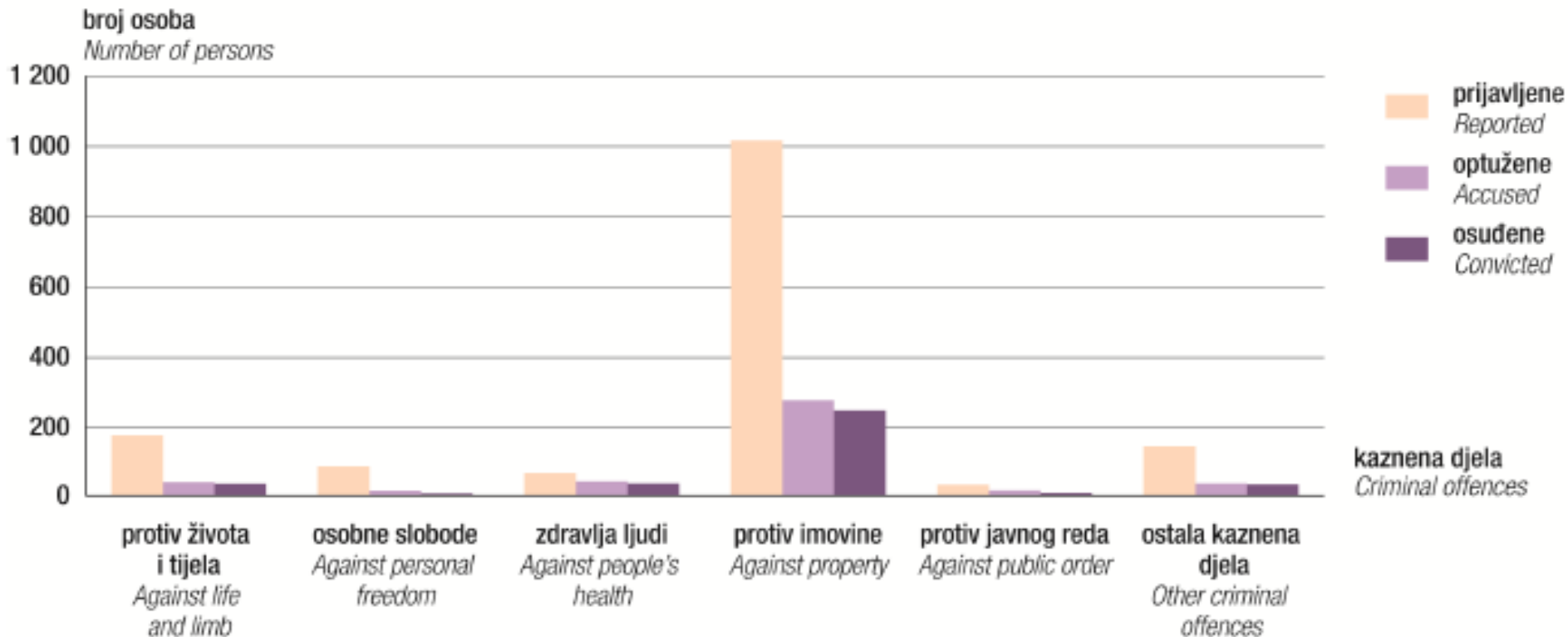
maloljetne osobe prema kaznenim djelima (prijave, optužbe i osude u 2014. god.)

G-1.1. PRIJAVLJENE, OPTUŽENE I OSUĐENE MALOLJETNE OSOBE PREMA KAZNENIM DJELIMA U 2014.
REPORTED, ACCUSED AND CONVICTED JUVENILE PERPETRATORS, BY CRIMINAL OFFENCES, 2014

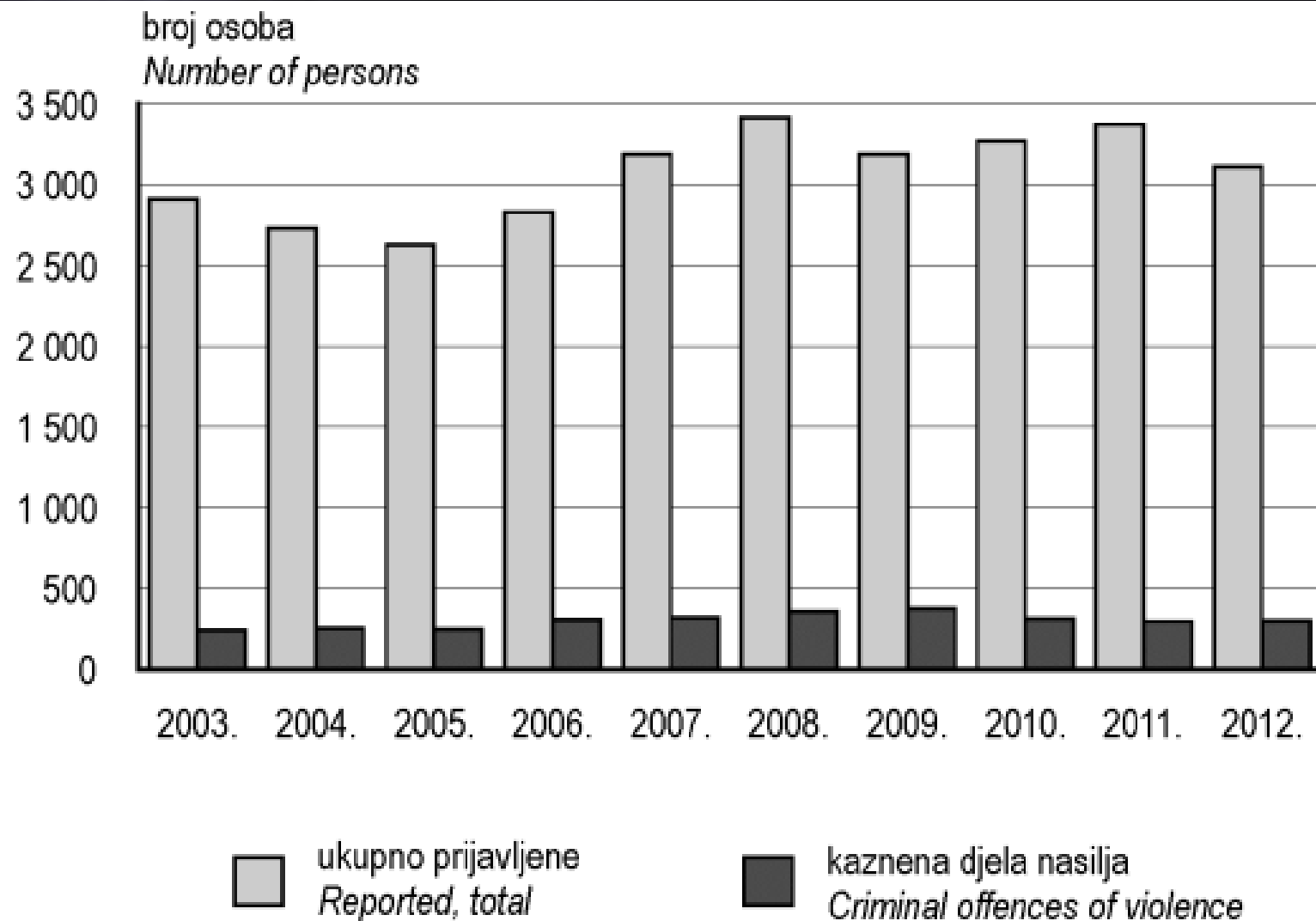
broj osoba
Number of persons

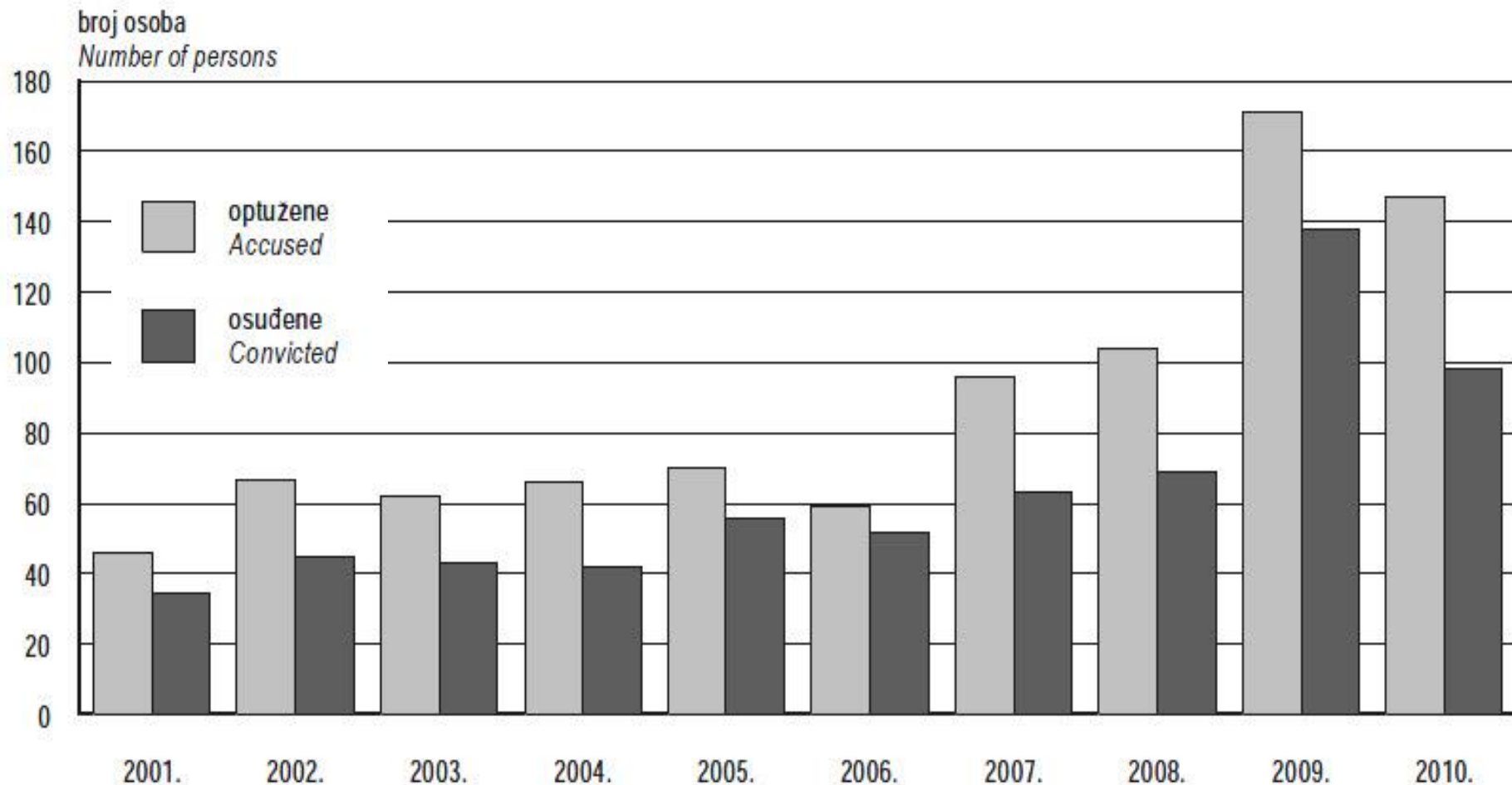
maloljetne osobe prema kaznenim djelima (prijave, optužbe i osude u 2016. god.)

maloljetne osobe za kaznena djela nasilja (2003-2012)

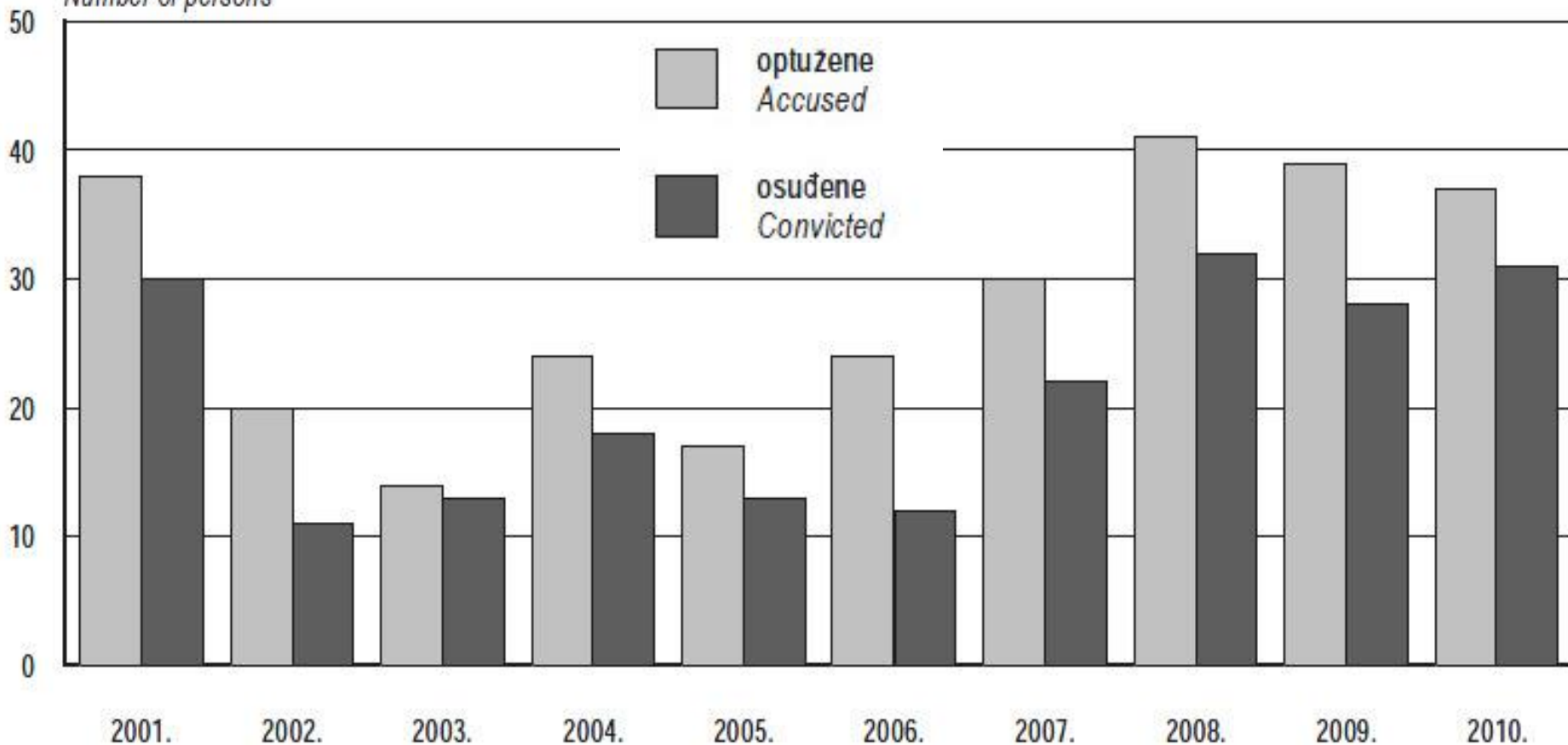

maloljetne osobe – kaznena djela protiv života i tijela (optužbe i osude)

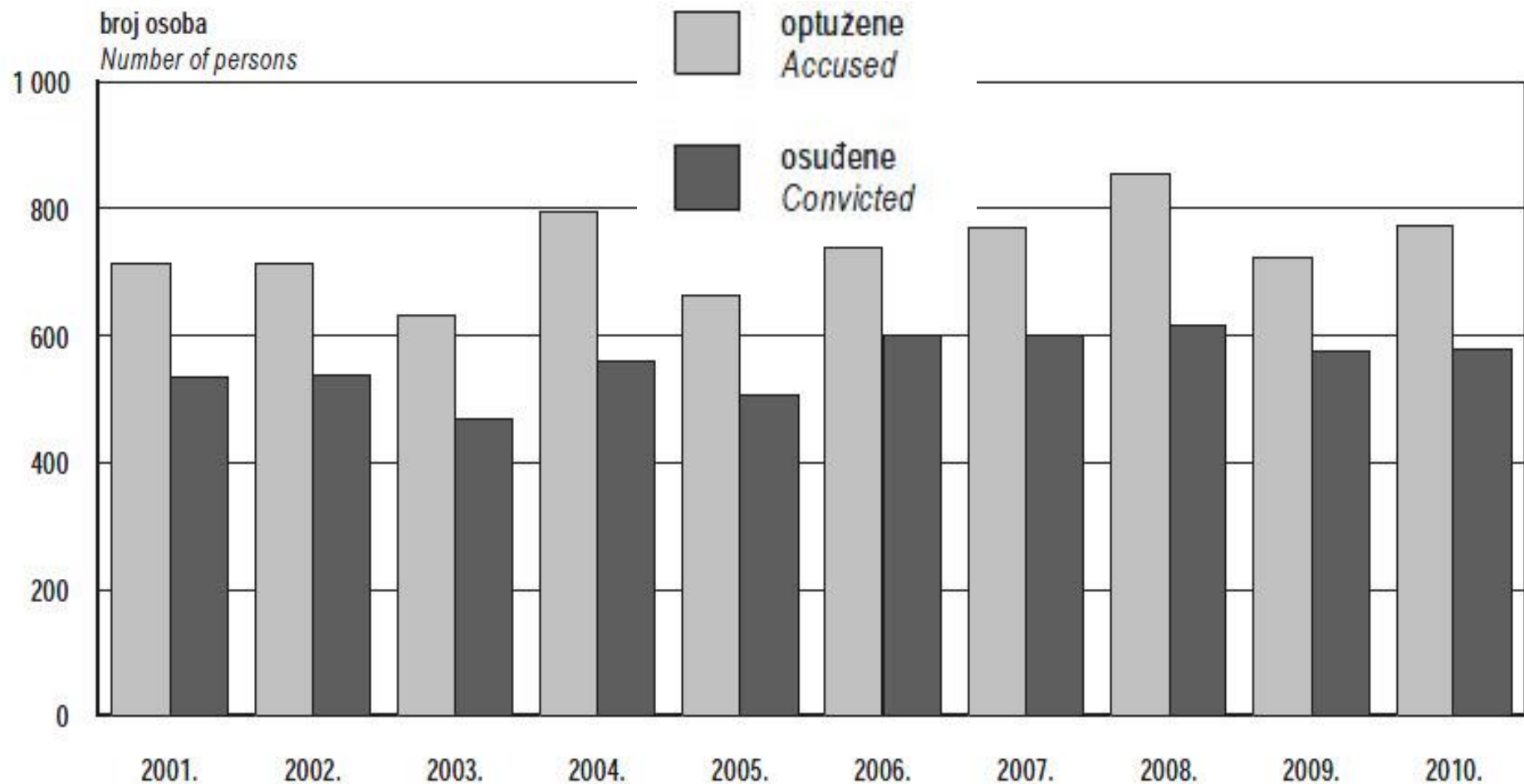

maloljetne osobe – kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (optužbe i osude)

broj osoba
Number of persons

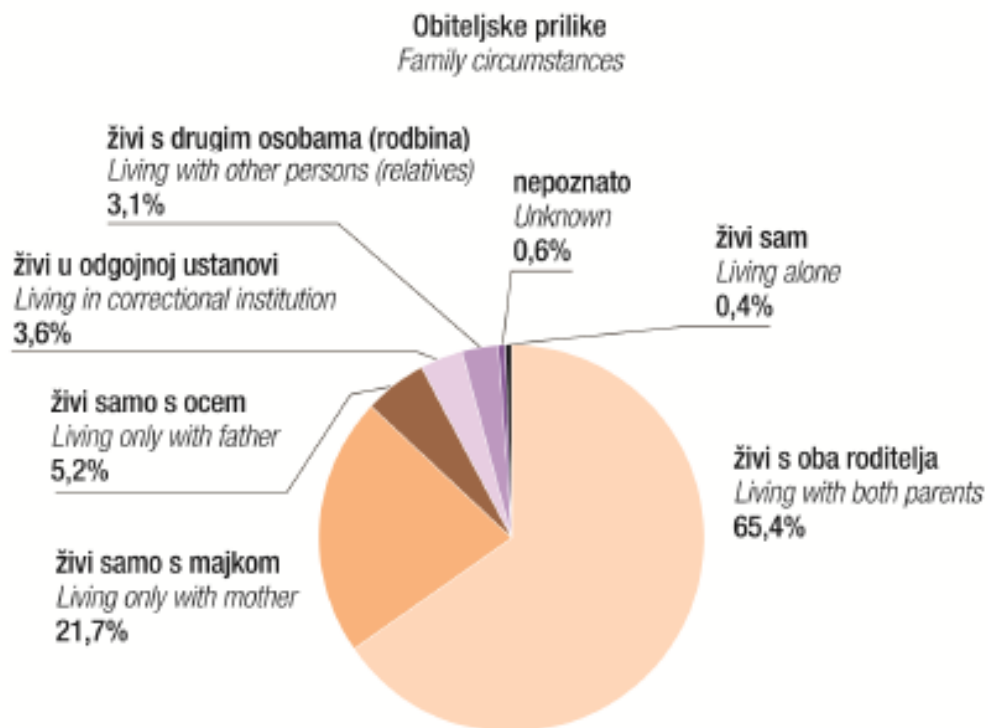

maloljetne osobe – kaznena djela protiv imovine (optužbe i osude)

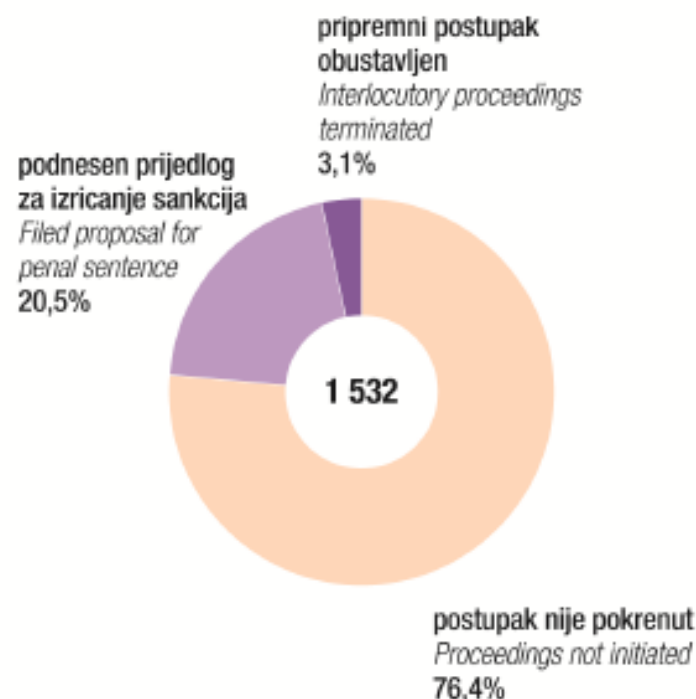

maloljetni počinitelji kaznenih djela (2007-2016) : obiteljske prilike i vrsta odluke

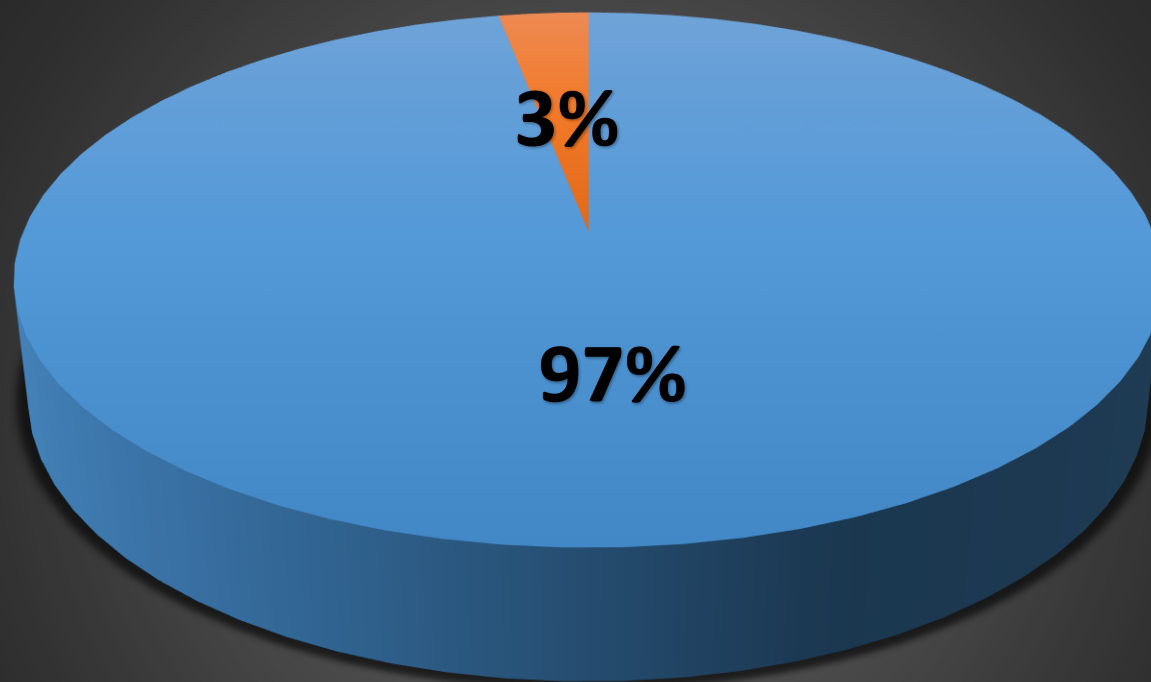
G-1.2. MALOLJETNI POČINITELJI KAZNENIH DJELA OD 2007. DO 2016.
JUVENILE PERPETRATORS OF CRIMINAL OFFENCES, 2007 – 2016

G-1.3. PRIJAVLJENE MALOLJETNE OSOBE PREMA VRSTI ODLUKE U 2016.
REPORTED JUVENILE PERPETRATORS, BY TYPE OF DECISION, 2016

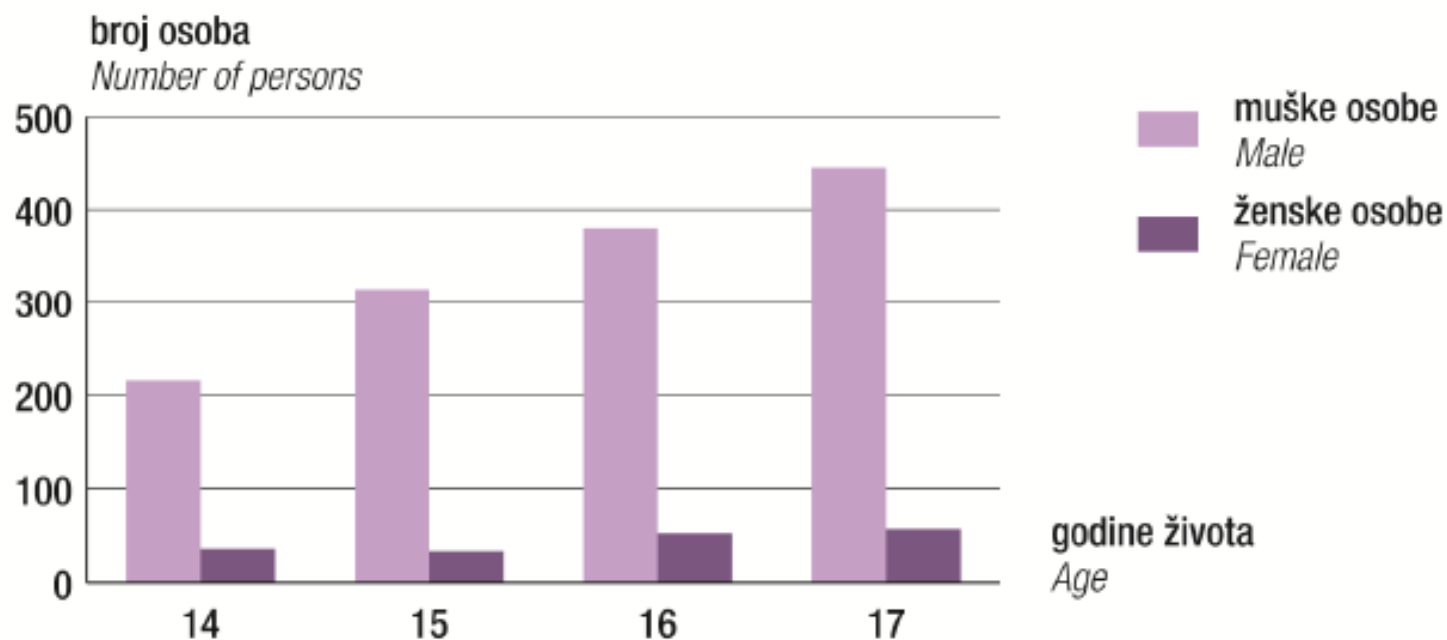
Odnos udjela osuđenih maloljetnih i punoljetnih osoba za sva kaznena djela u RH u 2016. godini (izvor DZS):

■ punoljetne

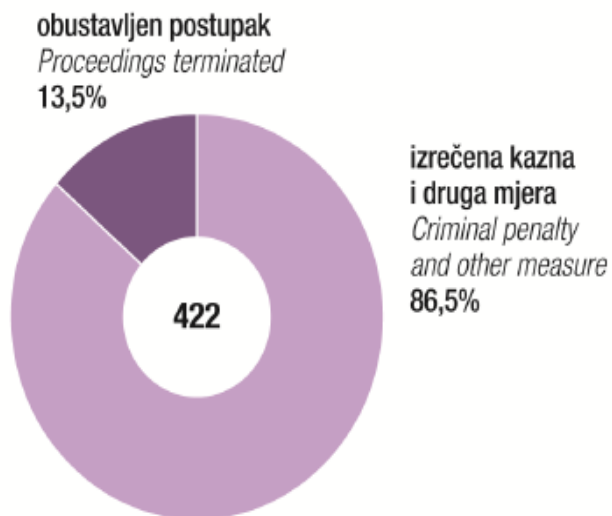
■ maloljetne

G-1.4. PRIJAVLJENE MALOLJETNE OSOBE PREMA SPOLU I NAVRŠENIM GODINAMA ŽIVOTA U 2016.
REPORTED JUVENILE PERPETRATORS, BY SEX AND AGE, 2016

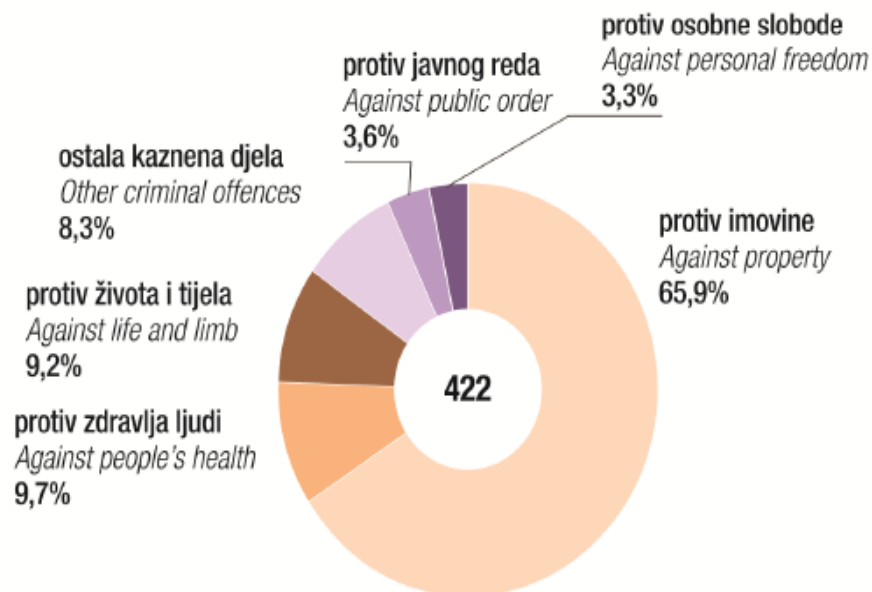

G-1.5. OPTUŽENE MALOLJETNE OSOBE U 2016. ACCUSED JUVENILE PERPETRATORS, 2016

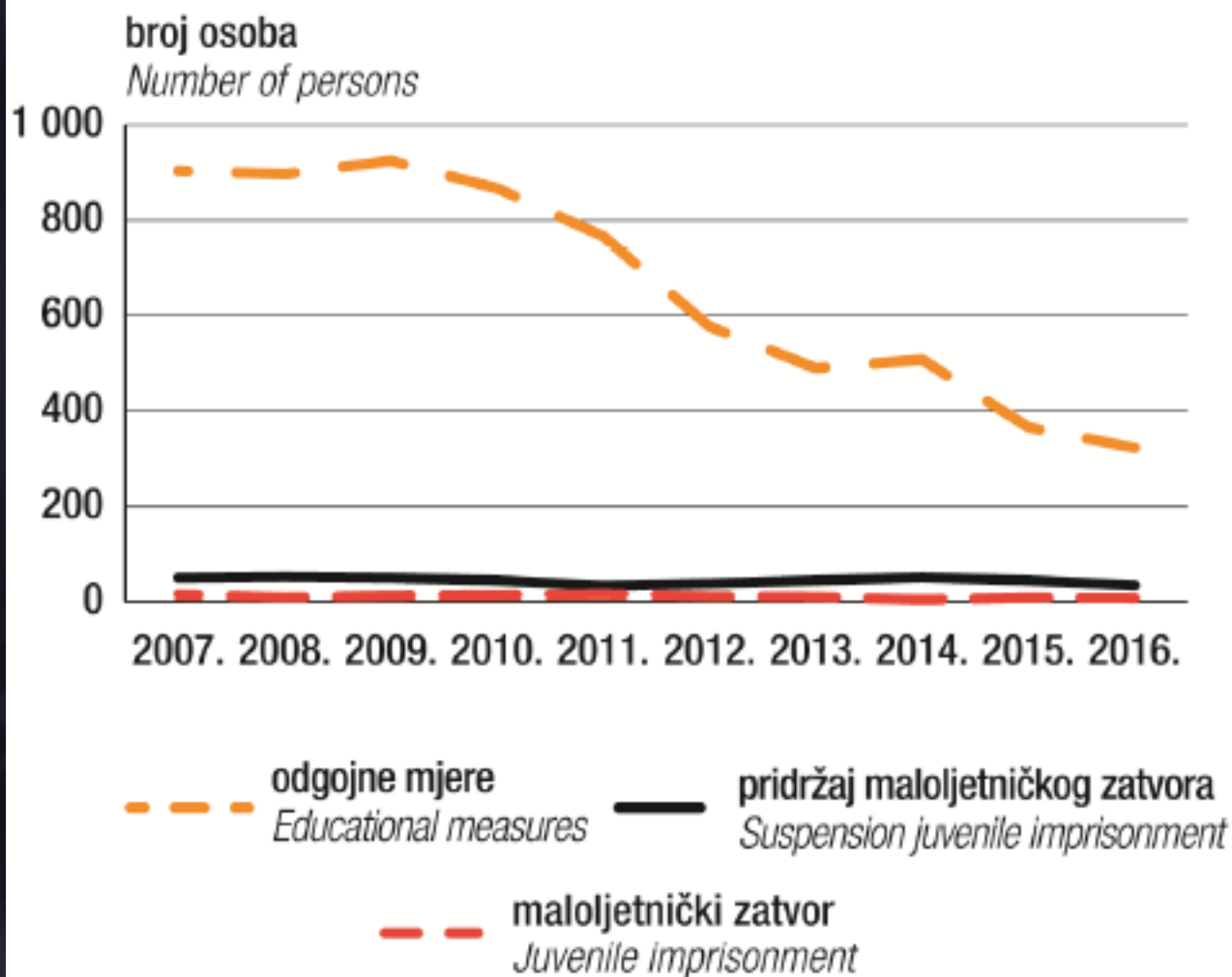
Prema vrsti odluke
By type of decision

Prema kaznenim djelima
By criminal offences

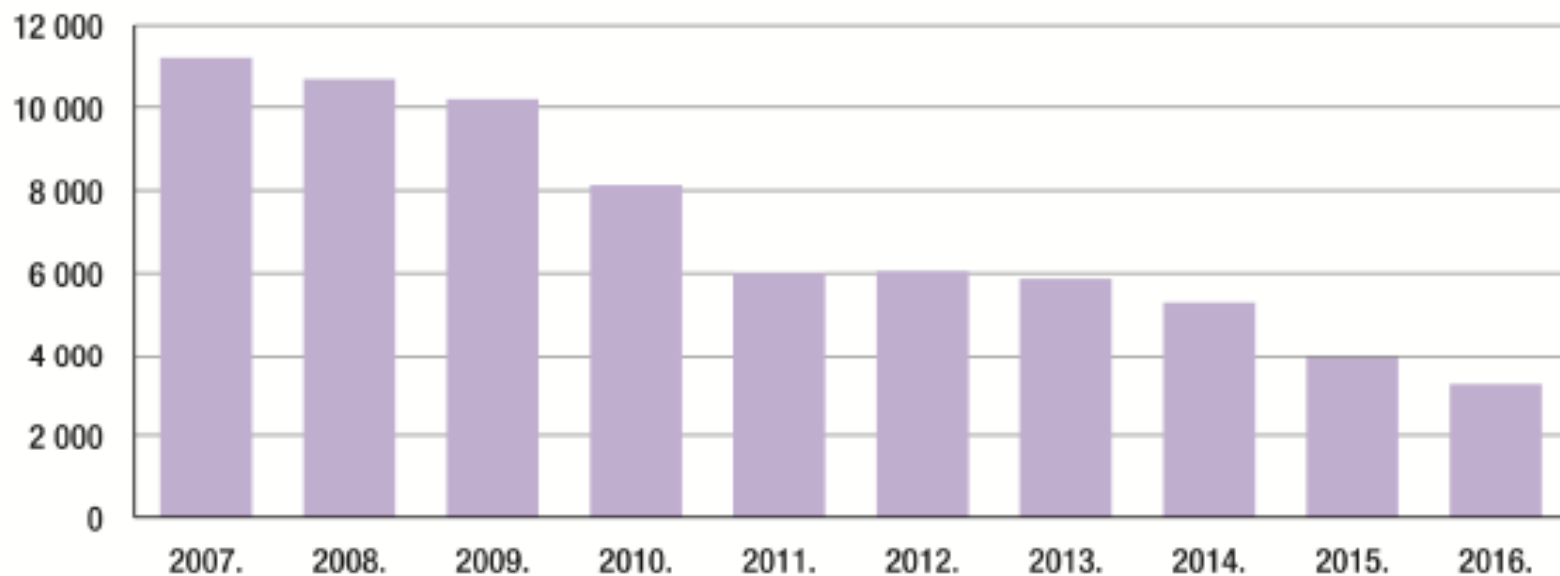

G-1.7. OSUĐENE MALOLJETNE OSOBE PREMA IZREČENIM KAZNAMA I DRUGIM MJERAMA OD 2007. DO 2016.
CONVICTED JUVENILE PERPETRATORS, BY PRONOUNCED CRIMINAL PENALTIES AND OTHER MEASURES, 2007 – 2016

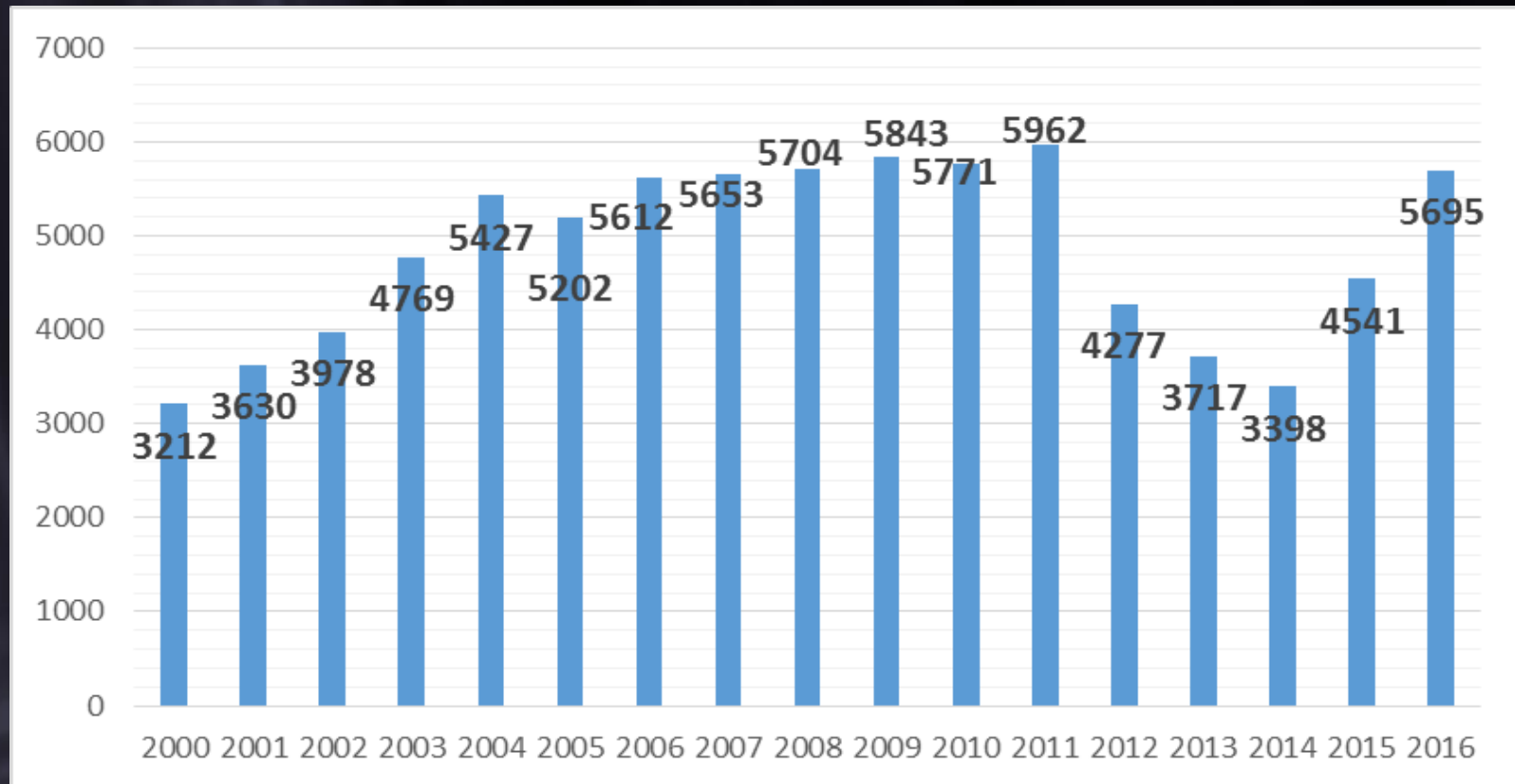
G-2.1. MALOLJETNI POČINITELJI PREKRŠAJA
JUVENILE PERPETRATORS OF MISDEMEANOURS

broj osoba
Number of persons

DELINKVENCIJA ŽENA

Broj prijavljenih žena za sva kaznena djela u RH od 2000. do 2016. (izvor DZS):

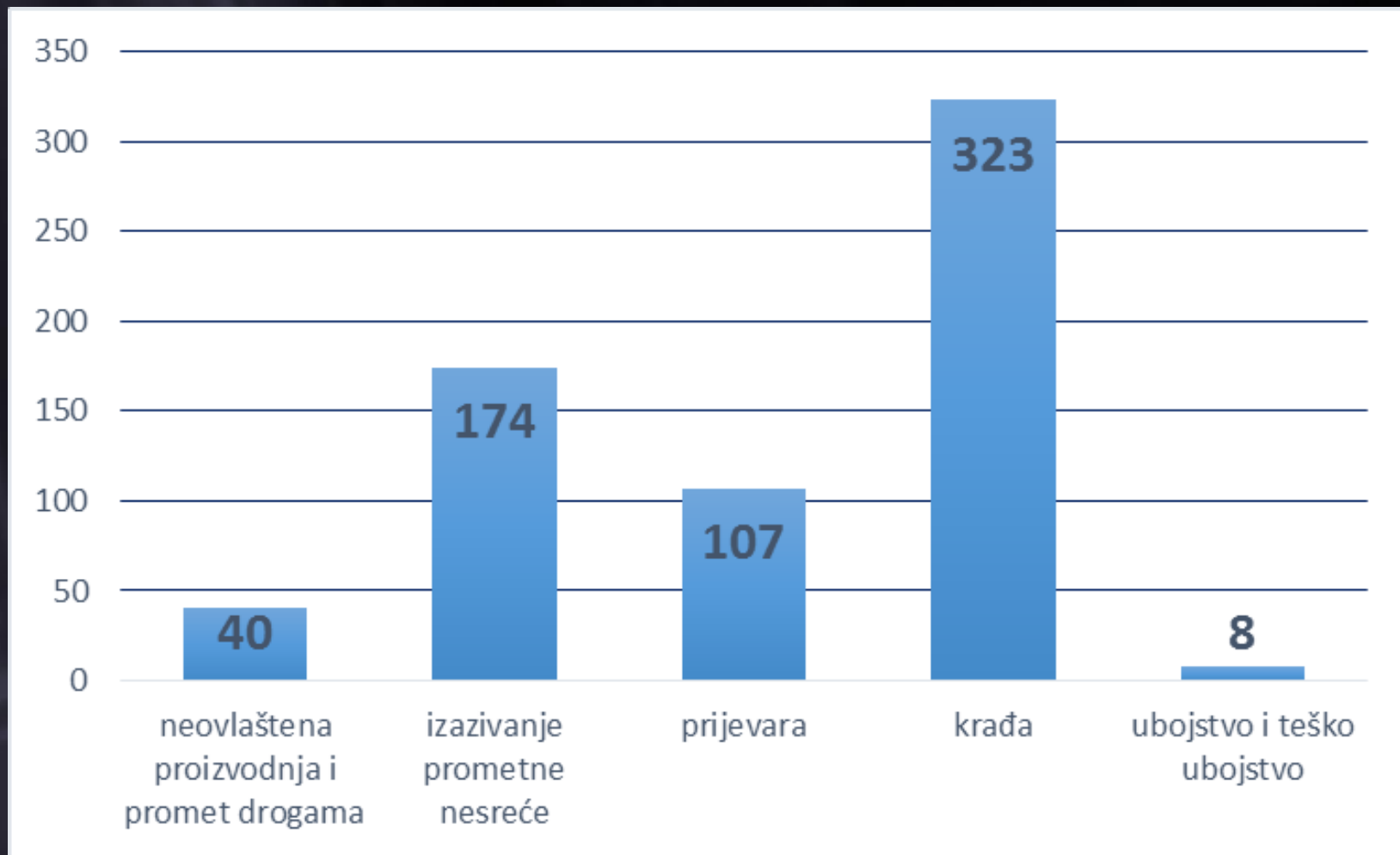
DELINKVENCIJA ŽENA

Udio osuđenih žena za sva kaznena djela u RH od 1997. do 2016. (izvor DZS):

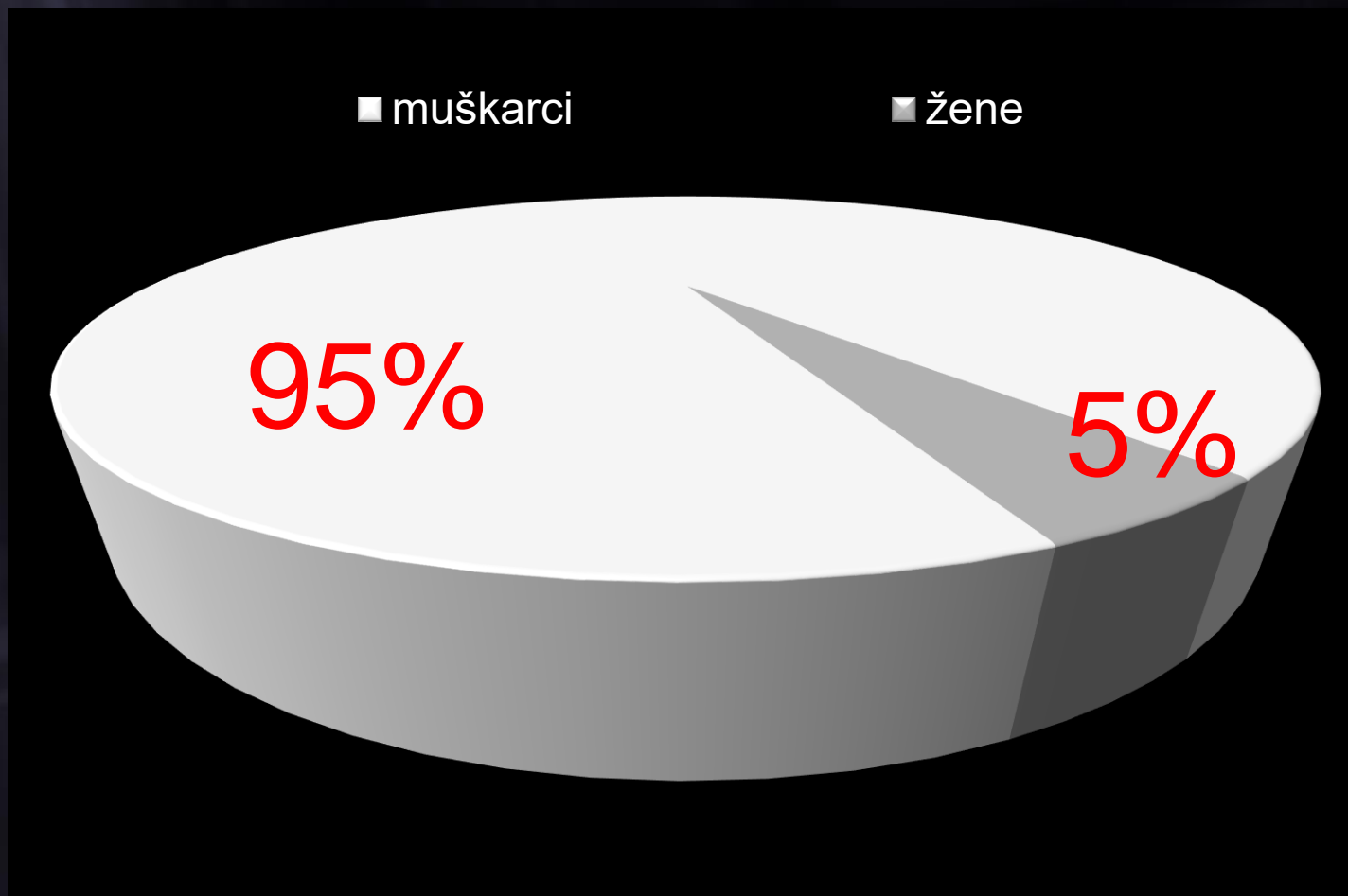
1997.	8,4
1998.	7,7
1999.	8,7
2000.	9
2001.	9,5
2002.	9,8
2003.	9,9
2004.	10
2005.	10,5
2006.	10
2007.	10
2008.	10,4
2009.	10
2010.	9,8
2011.	10,3
2012.	9,7
2013.	10,3
2014.	12,2
2015.	11,6
2016.	12,6

oko 10%

Broj osuđenih žena prema izabranim kaznenim djelima u RH za 2016. godinu (izvor DZS):

Odnos broja muških i ženskih osuđenika koji su ranije osuđivani u RH za 2006. godinu (izvor DZS):

DELINKVENC IJA ŹENA

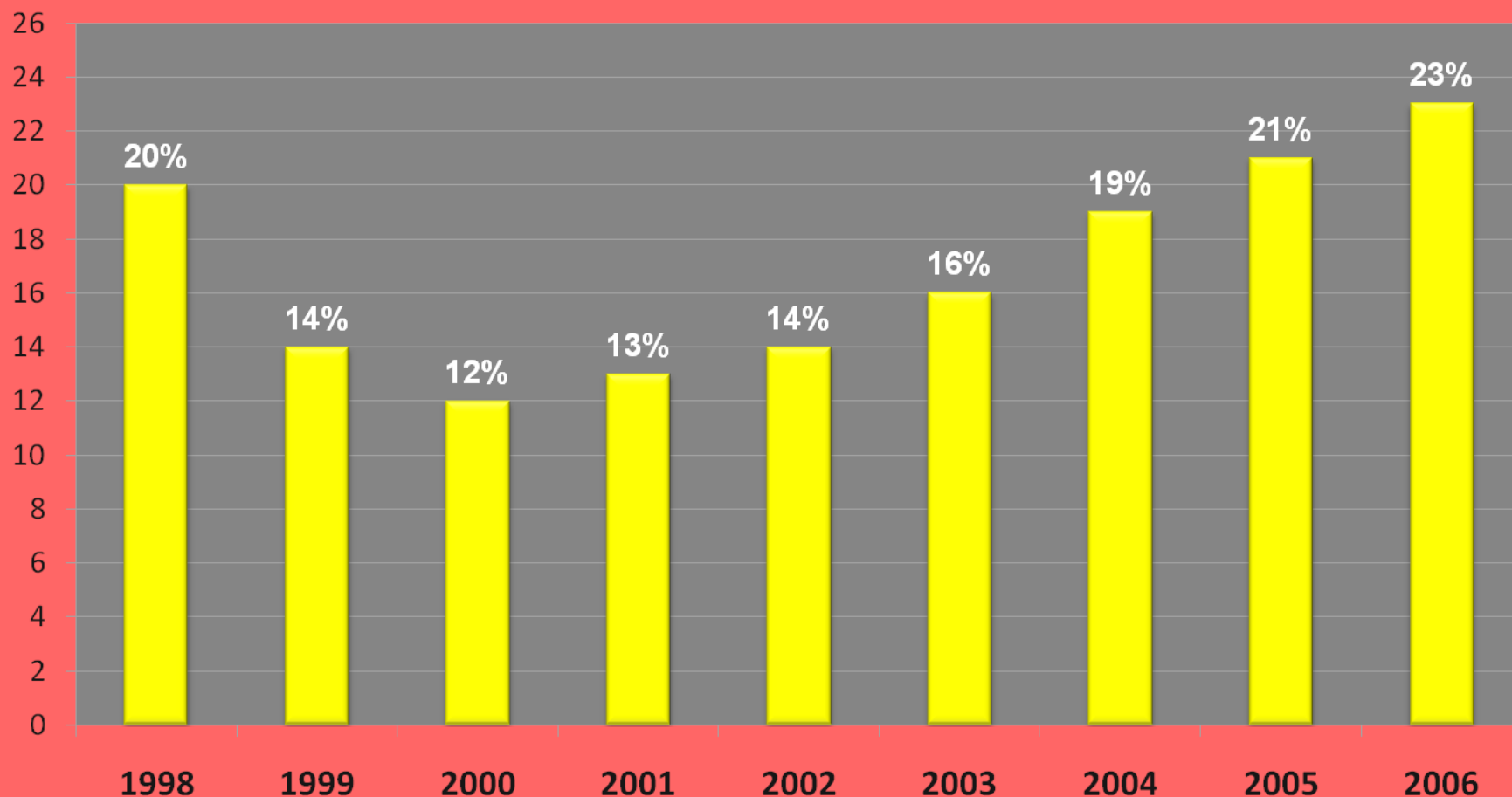
Profil prosječne Źenske prijestupnice:

- Neudana ili samohrana majka
- Bijeg od kuće u ranoj mladosti
- Autodestrukcija kroz pokušaj samoubojstva
- Źrtva fizičkog i seksualnog zlostavljanja
- Problemi u školovanju
- Nezaposlena
- Primarni delinkvent osuđen za krađu ili zlouporabu opojnih droga
- Kod ubojstva se uglavnom radi o situacijskom deliktu
- Źrtve su uglavnom poznate osobe

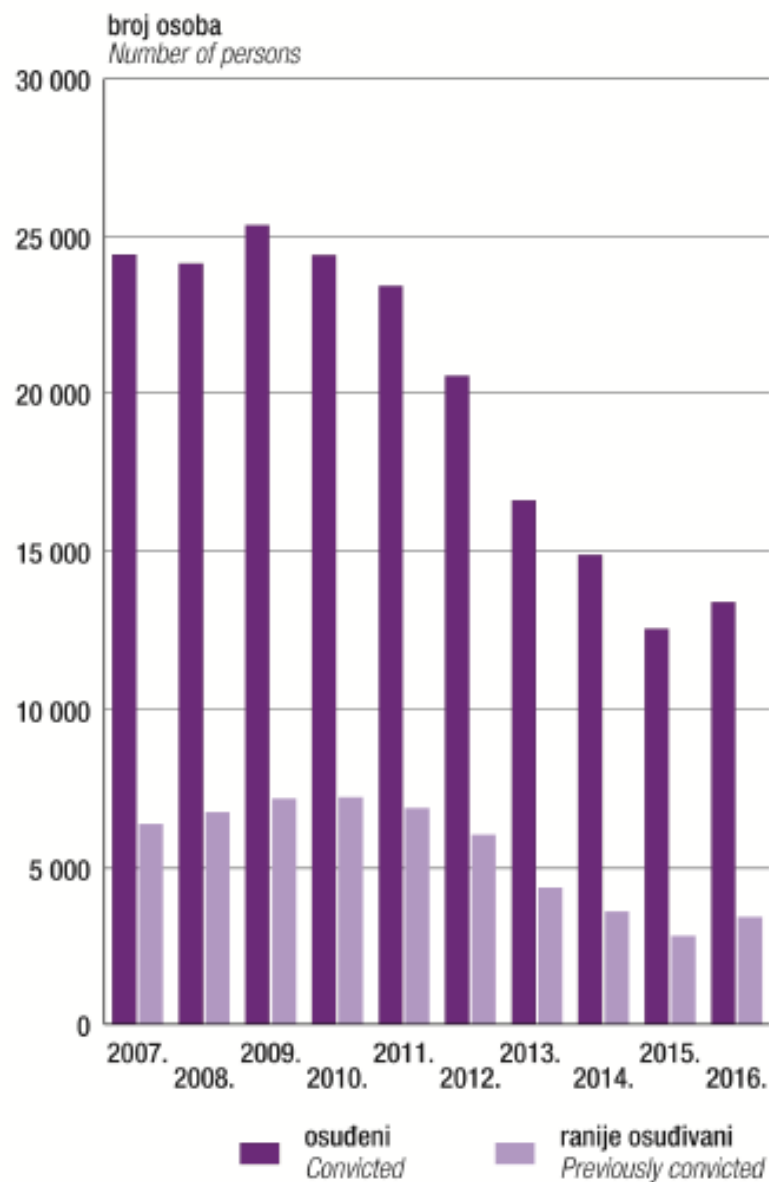
DELINKVENC IJA ŹENA

- Lombroso i Ferri 1895: „Źena prijestupnica”
 - Rođena zloćinka ima sve atavizme i stigme kao i muškarac + prijetvornost, podmuklost, zloradost
- Pollak: bolje prikrivaju zloćine (npr. medicinske sestre)
- Veća društvena kontrola, prihvaćaju tradicionalne vrijednosti (disfunkcionalne obitelji)
- Muškarci- hormon testosteron
- PMS: depresija (pogrešno vs. ispravno), iritacija (gubitak kontrole), psihoza (do 3 dana, halucinacije)
- Sociološke teorije: tzv. Proces maskulinizacije Źena
- Freedman: Źene poprimile muška soc. obilježja
- Adler i Simons: emancipacija Źena
- Simon i Landis: marginalizacija Źena

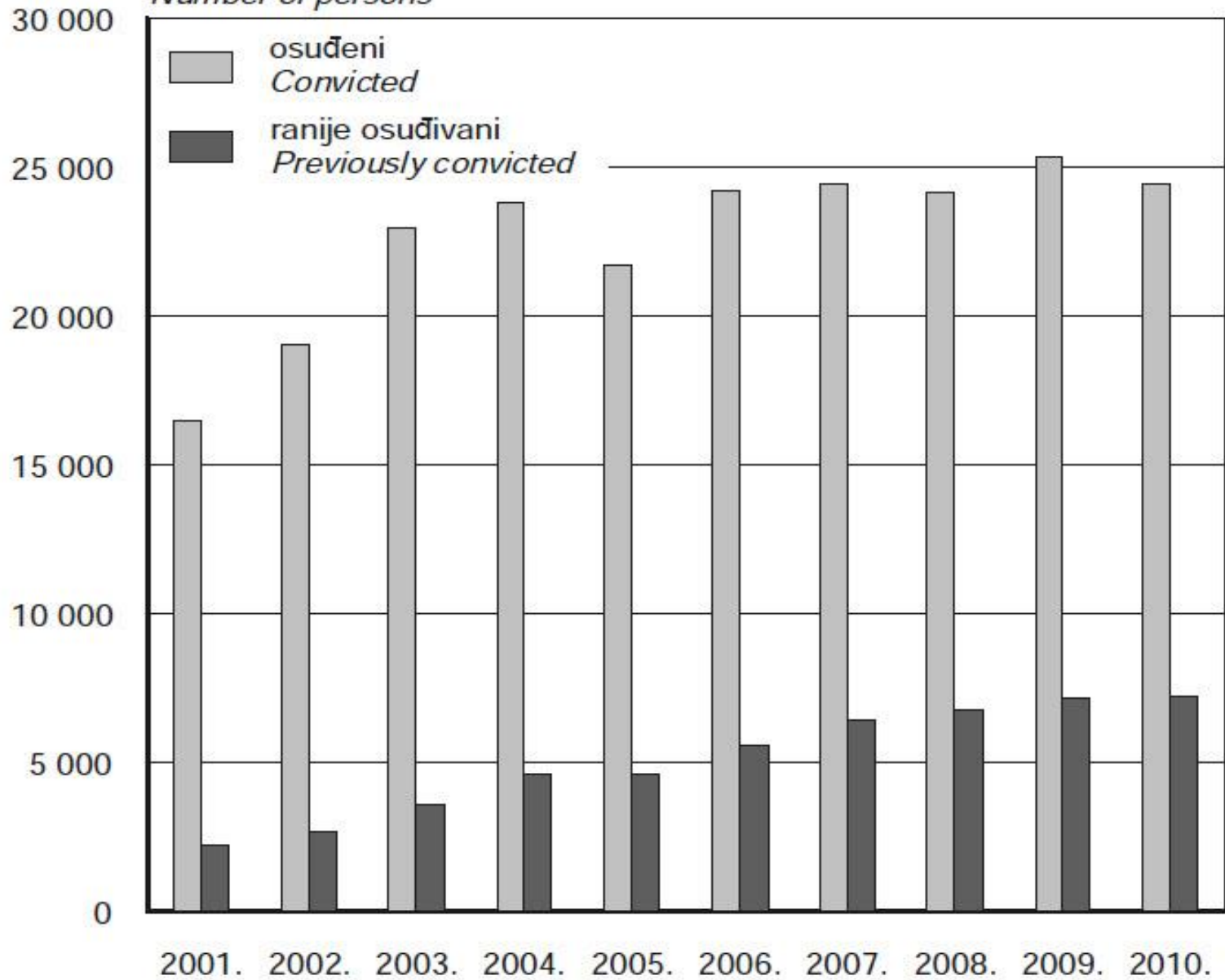
DELINKVENCIJA OSUĐENIH OSOBA (KRIMINALNI POVRAT)

G-1.5. RANIJE OSUDE OD 2007. DO 2016.
PREVIOUS CONVICTIONS, 2007 – 2016

broj osoba
Number of persons

Kaznena djela kod kojih je stopa povrata veća od prosječne za 2006. godinu (23%) u RH (izvor DZS):

